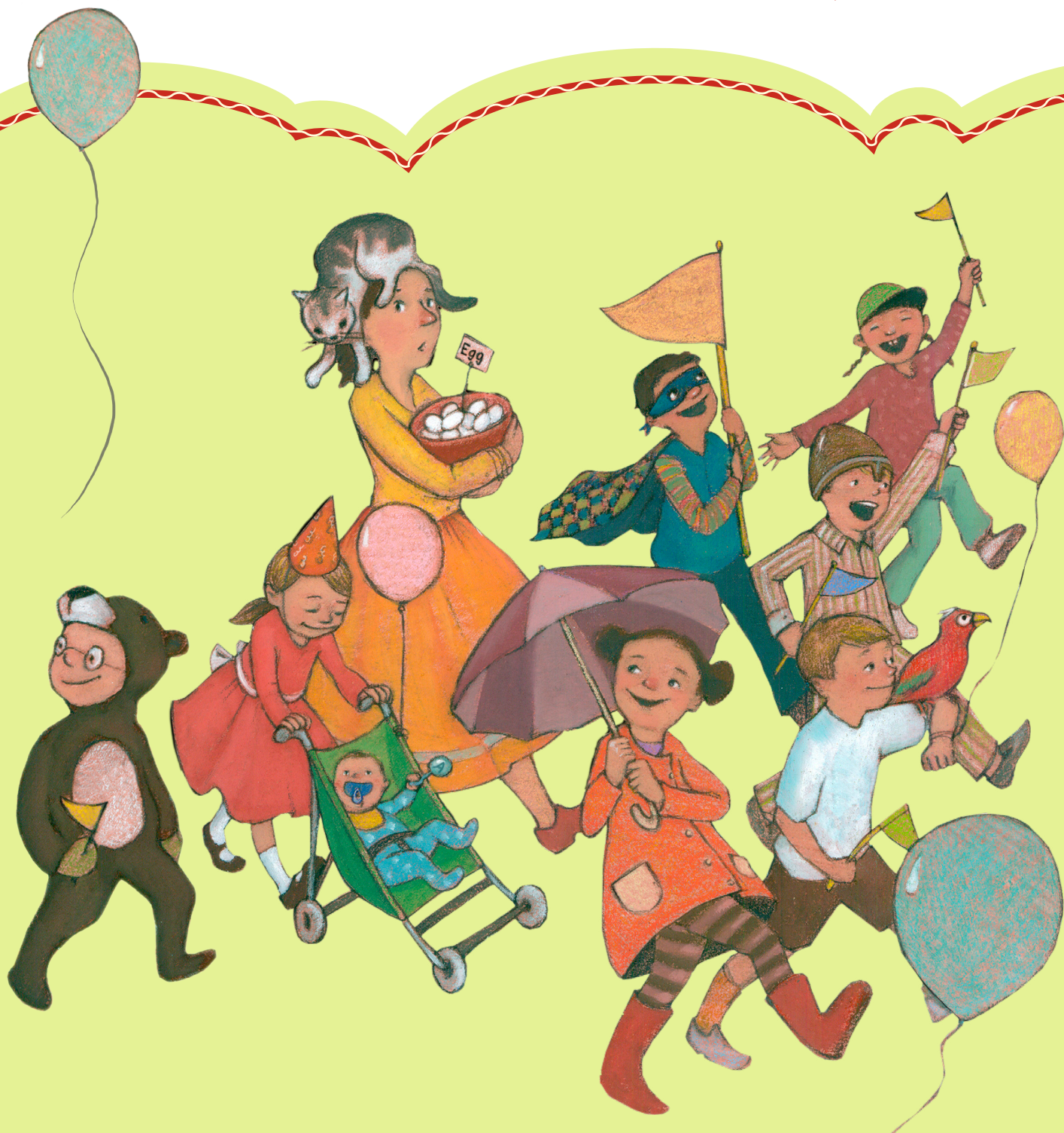

Aa Áá Bb Dd

Đồ Ee Éé Ff

Gg Hh Ii Íí

Jj Kk Ll Mm

Nn Oo Óó Pp

Rr Ss Tt Uu

Úú Vv Xx Yy

Ýý Þþ Ææ Öö

Lestrarlandið

Lestrarbók fyrir byrjendur

NÁMSGAGNASTOFNUN

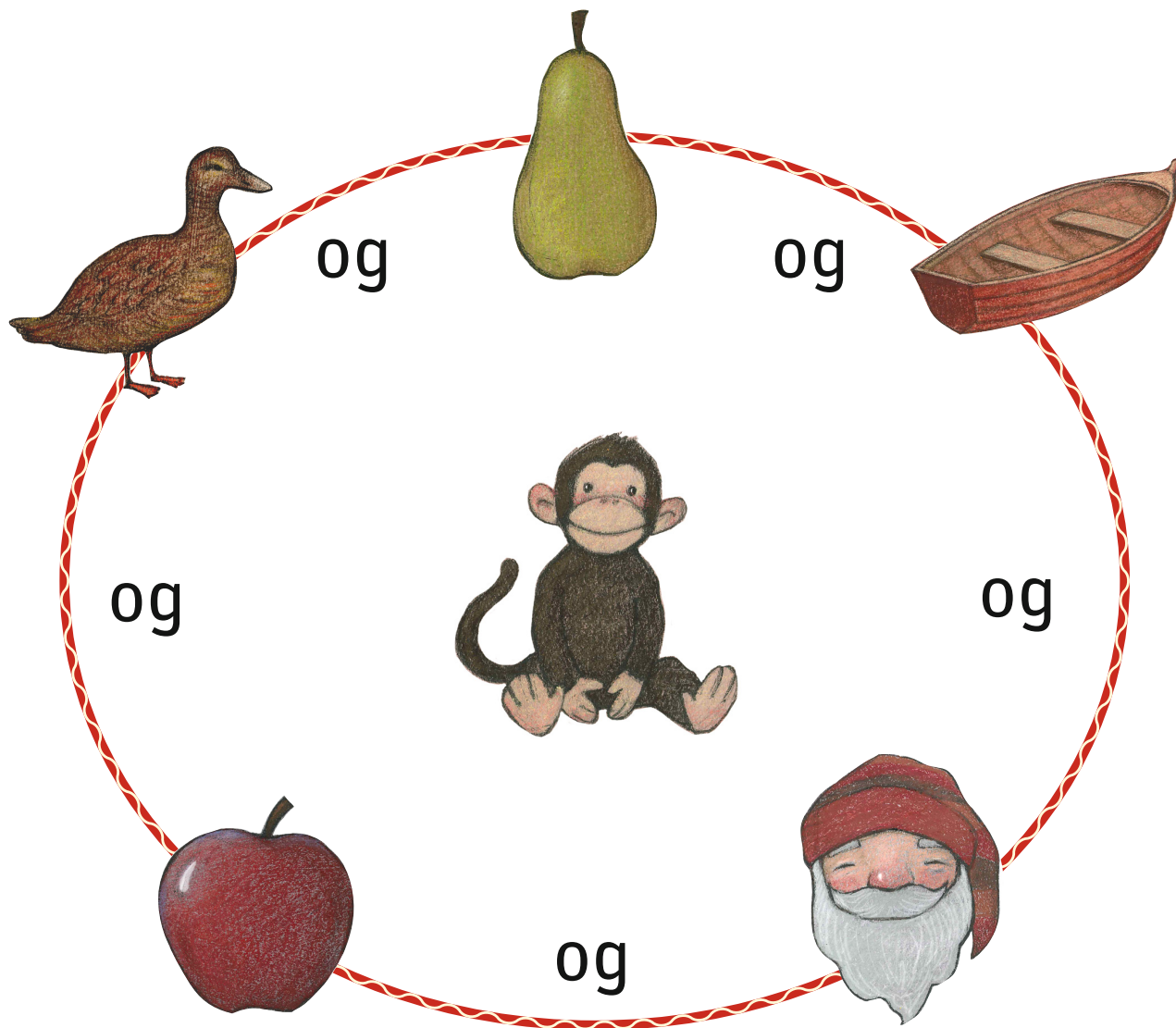

Lestrarlandið er bók handa börnum sem eru að byrja að læra að lesa. Á hverri opnu er kenndur einn bókstafur og við hlið bókstafsins er mynd af orði sem tengist stafnum. Stóra myndin á opnunni tengist sögu um stafinn en þar má einnig finna mörg orð með bókstafnum.

Tveir textar eru á hverri opnu.

- Á hægri blaðsíðu er texti sem ætlast er til að flest börnin lesi. Hann er settur saman úr nýja bókstafnum ásamt bókstöfum sem búið er að kenna áður.
- Á vinstri blaðsíðu er texti sem miðað er við að lesinn sé fyrir börnin. Sum börn geta eflaust lesið hann sjálf en allflest þurfa að fá hjálp, að minnsta kosti í byrjun. Textinn er útdráttur úr sögu sem leggur áherslu á bókstaf opunnar. Sögurnar eru gefnar út í sérstakri bók og voru samdar fyrir Námsgagnastofnun. Þær eru til að leggja áherslu á orð með ákveðnum bókstaf. Sögurnar eru einnig til upplesnar á vef Námsgagnastofnunar. Sjá nánar um uppbyggingu efnisins á bls. 78–79.

Í þessari bók eru ...

... og margt fleira.

Ég á Á, sagði Ása.
Ég á líka á, sagði Kári.
Á ég á? spurði Benni.
Nei, þú átt ekki á.
En þú mátt sjá stafina.
Við skulum gá að staf
sem þú átt.
Já, ég vil fá að gá
að mínum staf,
sagði Benni.

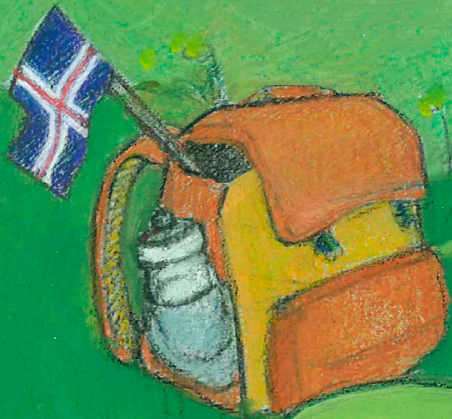
Á á

Kári

fáni

átta

ás

Á – Á – Á

á – á – á

á Á

og á Á.

á ekki Á.

Sólin skín.

Solla, Steini og Dísá
fara saman í sund.

Solla er sjö ára.

Steini er sex ára.

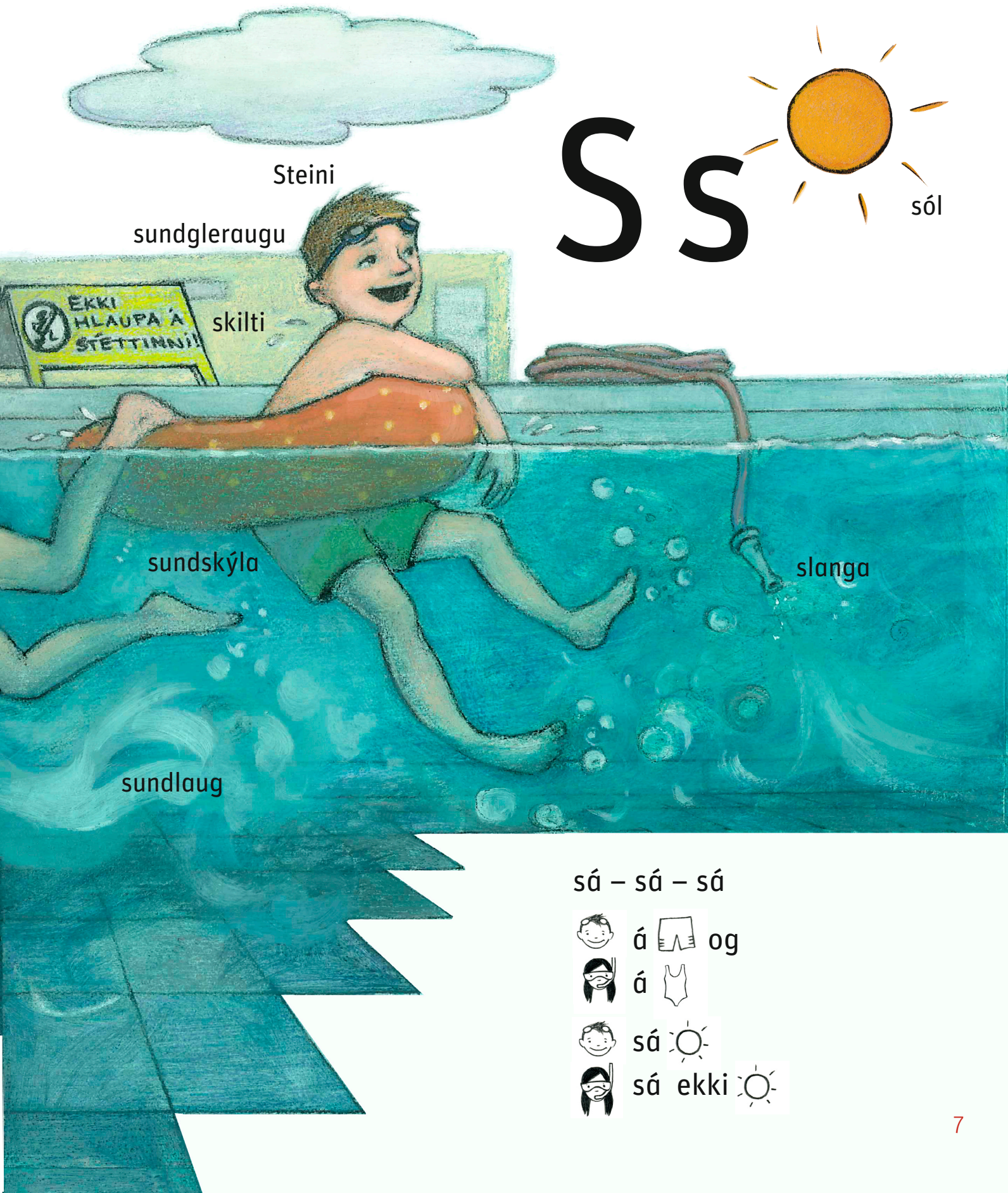
Solla og Steini
mega ekki fara
ein í sund.

Dísá er sextán ára.

Hún passar Sollu
og Steina í sundi.

Það er svo gaman í sundi
þegar sólin skín.

Steini

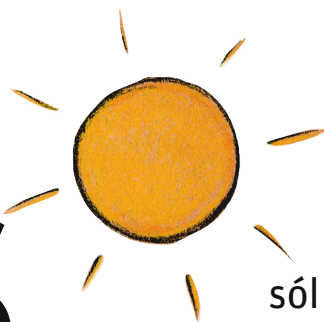
sundgleraugu

skilti

sundskýla

sundlaug

S s

sól

slanga

sá – sá – sá

og

á

sá

sá

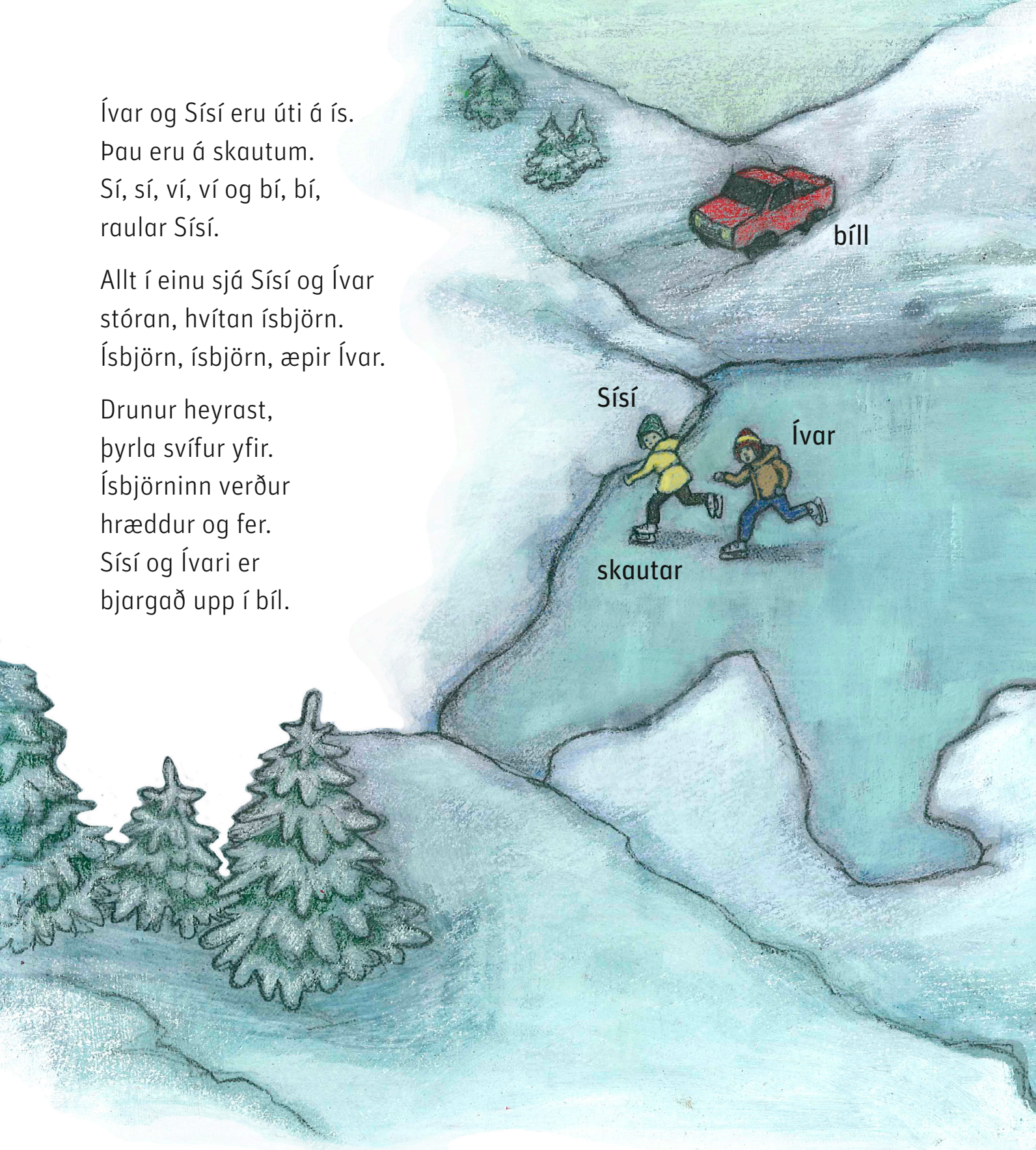
ekki

Ívar og Sísí eru úti á ís.
Þau eru á skautum.
Sísí, sísí, ví, ví og bí, bí,
raular Sísí.

Allt í einu sjá Sísí og Ívar
stóran, hvítan ísbjörn.
Ísbjörn, ísbjörn, æpir Ívar.

Drunur heyrast,
þyrlla svífur yfir.
Ísbjörninn verður
hræddur og fer.
Sísí og Ívari er
bjargað upp í bíl.

í í

ísbjörn

ís

síli

vík

Sísí á

Sísí á ekki

Sísí sá í

Sísí sá á ís.

Sísí sá

Sísí sá og

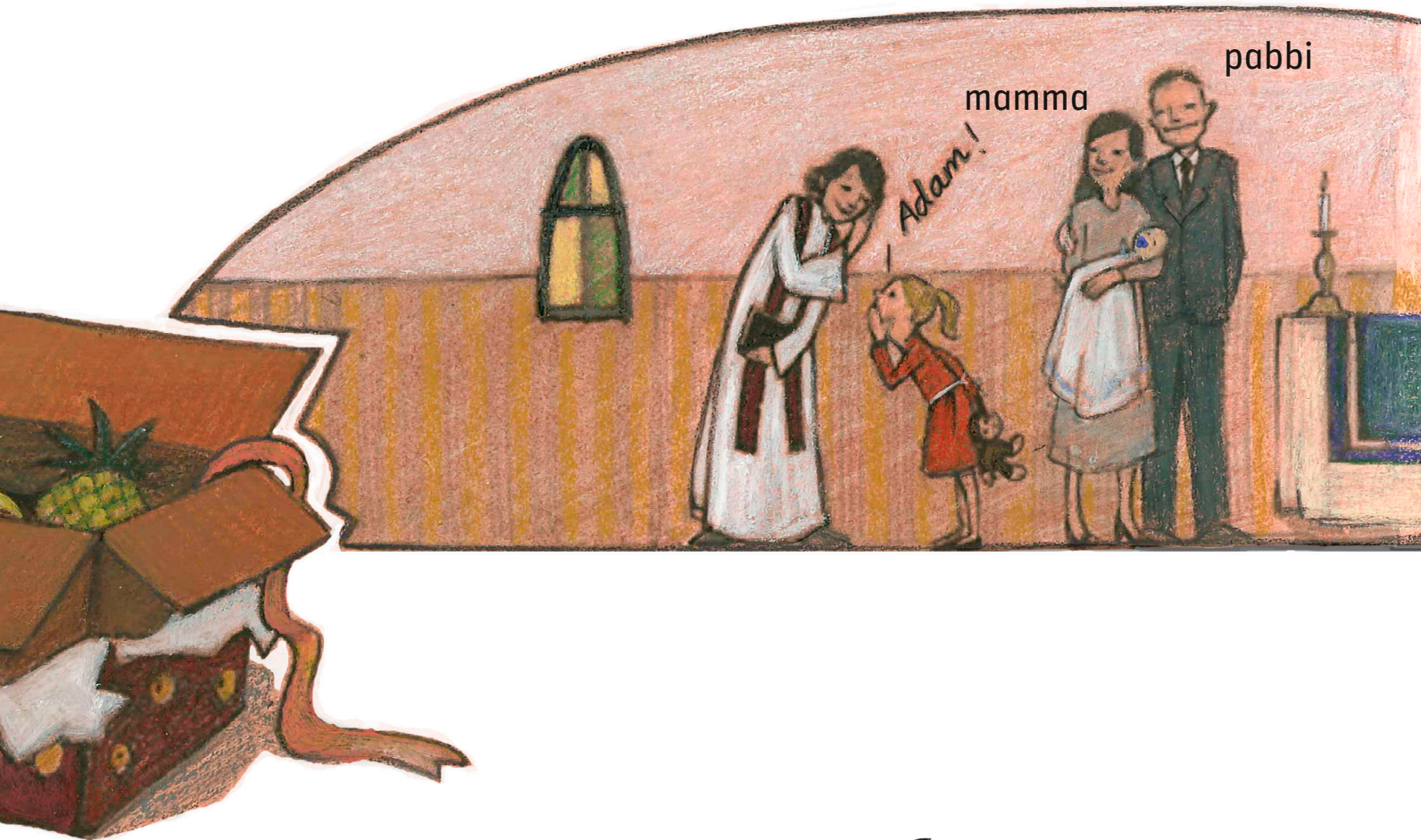
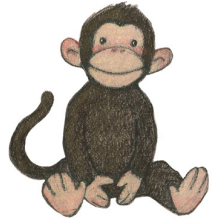
Anna á afmæli.
Hún fær stóran apa
í afmælis-gjöf.
Aaaaaa-apa! sagði Anna.

Ha? Anna fær líka miða.
A, ha! Leyndarmál!
Nafnið á litla bróður.
Það er bannað
að segja það strax,
sagði mamma.

Hvað á barnið að heita?
Anna hvíslar nafninu
að prestinum.
En presturinn segir það hátt
og Anna fer að gráta.

Aa

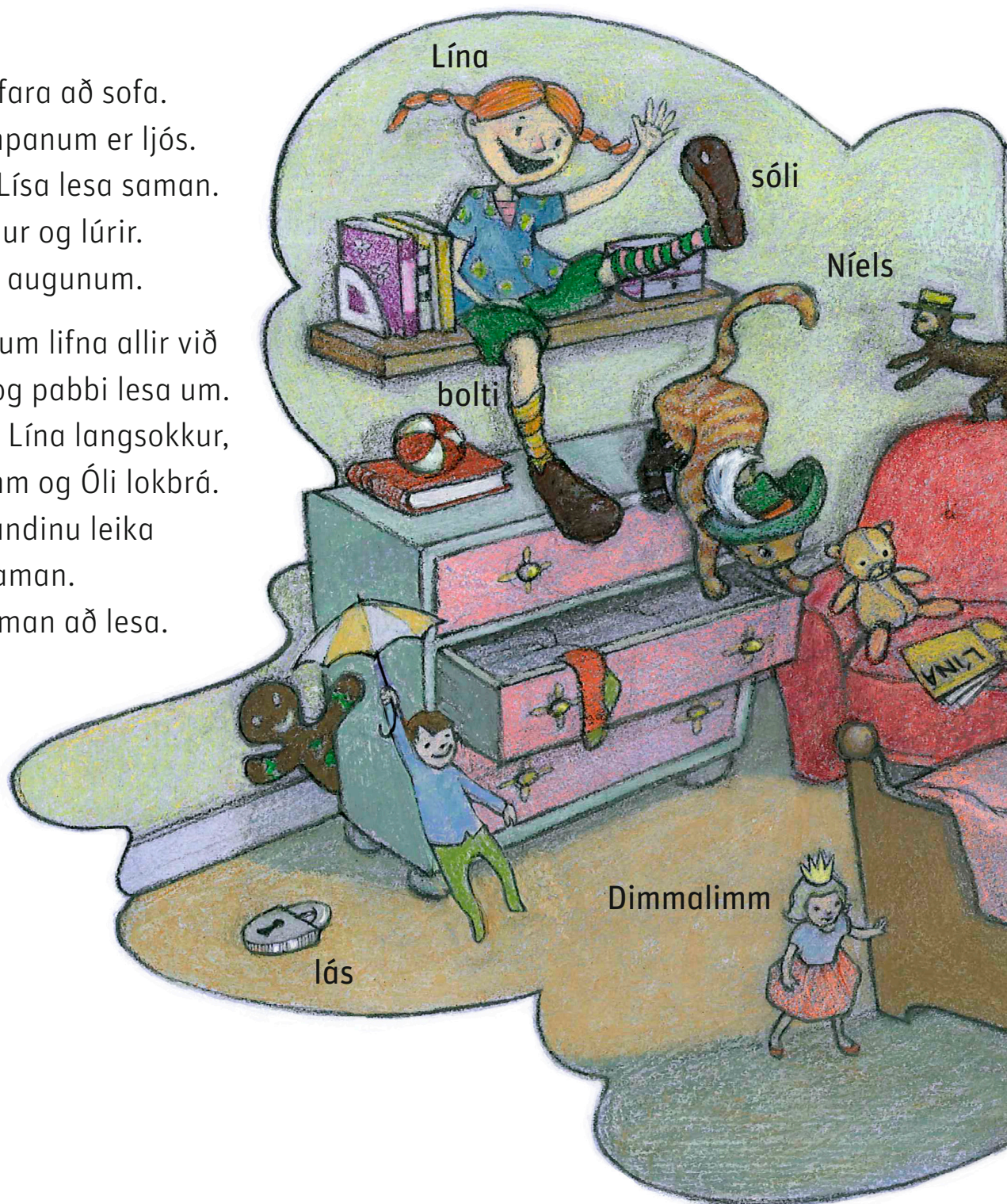

á A.
á A.
á a.

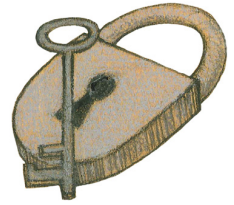
og a,
sagði
A, a, a, a,
sagði

Lísa á að fara að sofa.
 Á litla lampanum er ljós.
 Pabbi og Lísa lesa saman.
 Lubbi liggur og lúrir.
 Lísa lokar augunum.

Í drauminum lifna allir við
 sem hún og pabbi lesa um.
 Þarna eru Lína langsokkur,
 Dimmalimm og Óli lokbrá.
 Í Lestrarlandinu leika
 allir sér saman.
 Það er gaman að lesa.

LI

Lísa

Lubbi

lampi

lykill

Lísa á L

og á L.

Lísa las í

Lísa las í

La, lí, lá, las Lísa.

 las ekki,

sagði Lísa.

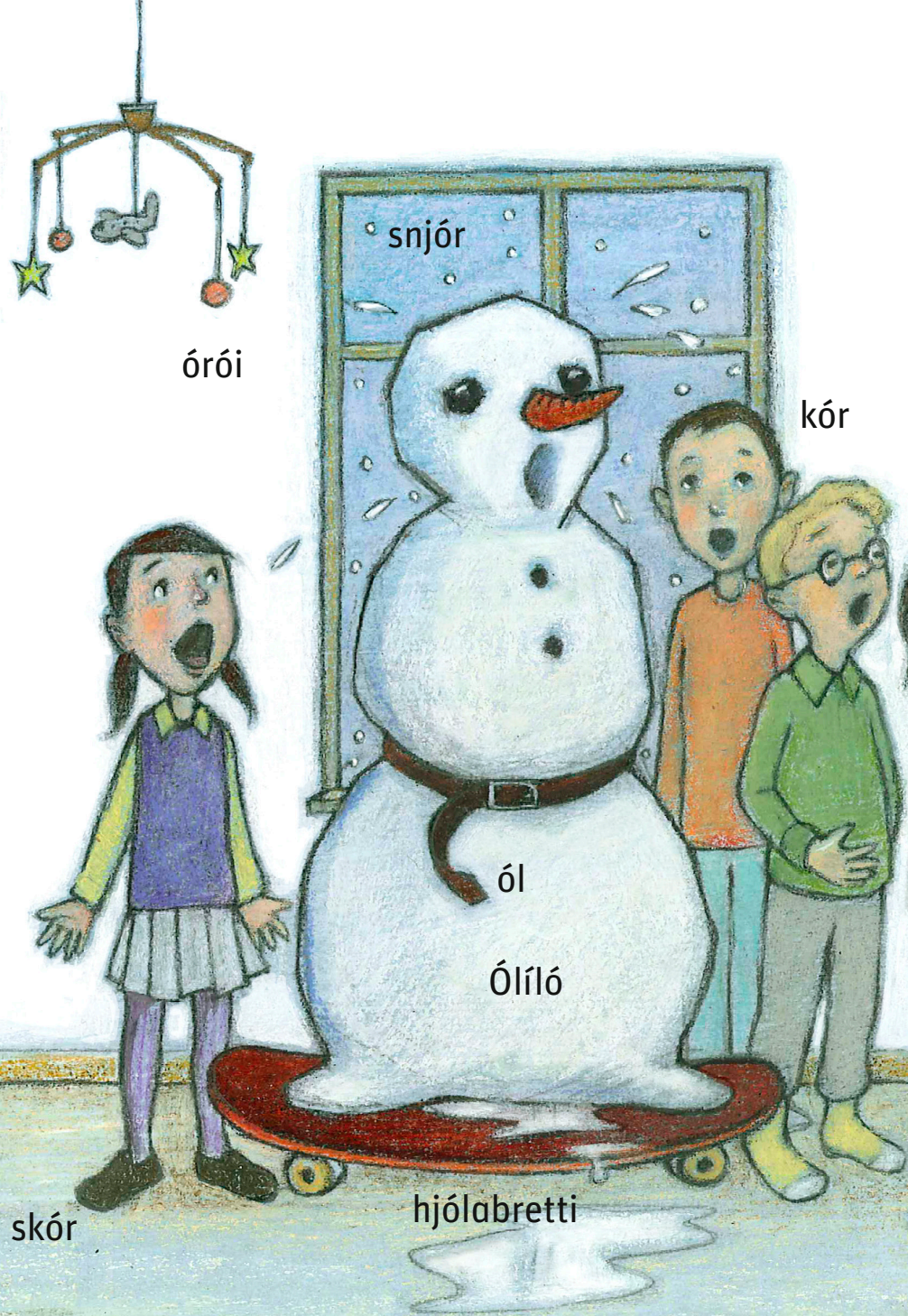
 las ekki í

Ég er í kór,
ég er í kór,
gólar Ólíló.

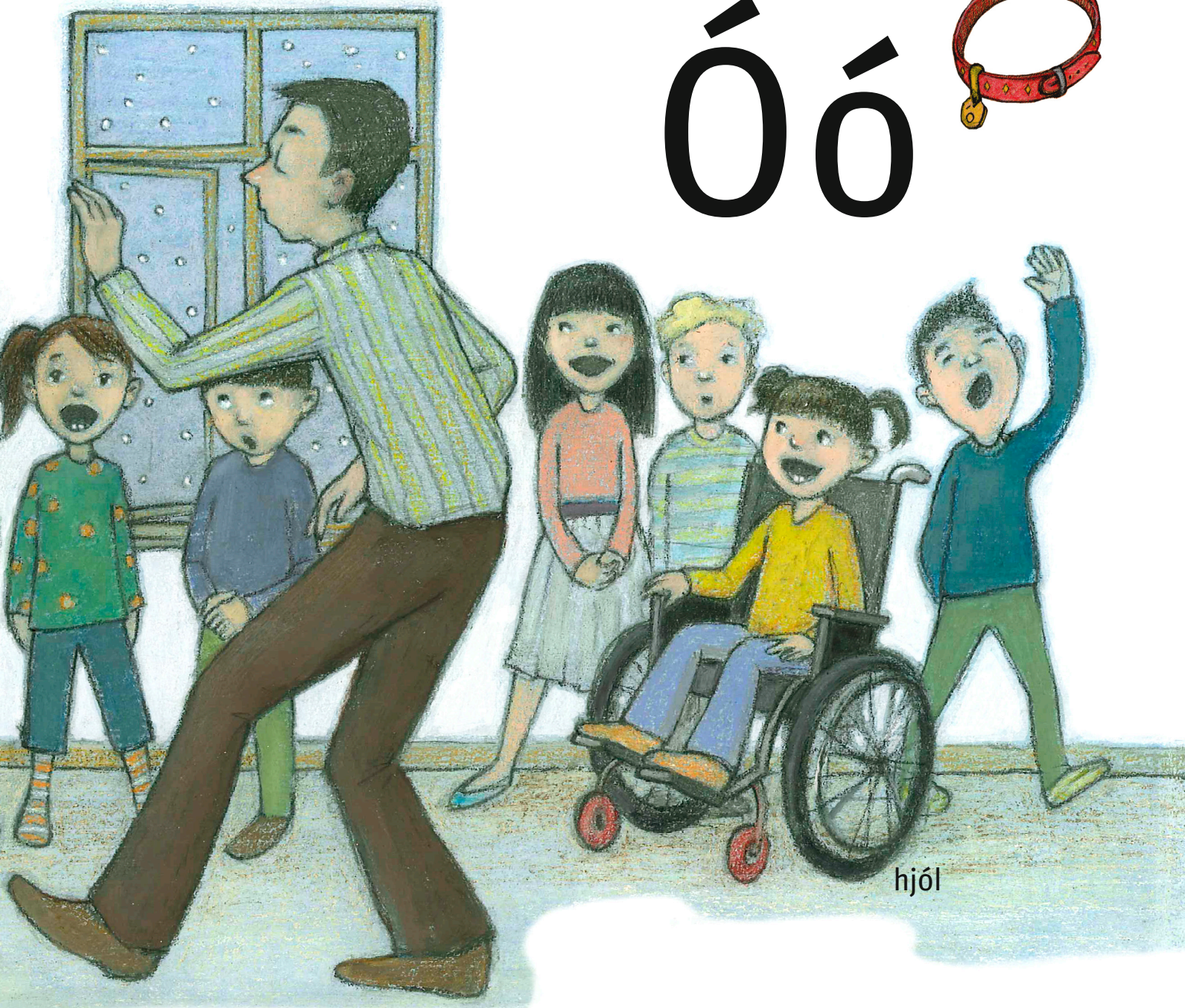
Hann rennir sér
á hjóla-bretti
inn í skólann.

Ó, ó, ó, syngur Ólíló,
ég er að leka niður.
Lóa og Óli fara út
með Ólíló.

Nú syngur hann
úti á skóla-lóð.

Óó

hjól

Lóa sá Ólíló.
Lóa sá ekki Ólíló í sól.
Lóa sá Ólíló á

Ólíló á ól
og Ólíló á
La, lí, ló – la, lí, ló,
sagði Ólíló.

Rósa og Lára
eignuðust lítinn bróður.
Þær færðu honum rósir.

Á leiðinni heim fóru þær
að hnerra og hósta.
Þið eru komnar með vírus,
sagði amma og gaf þeim ís.

Afi hló og sagði:
Vírusinn rennir sér
niður hálsinn á Rósu.
Nú rífur hann í eyrað á Láru.
Vírusinn er svo mikill grallari.

Ari frændi kom í heimsókn
og Rósa hnerraði á hann.
Ætli vírusinn fari líka í Ara?

rós

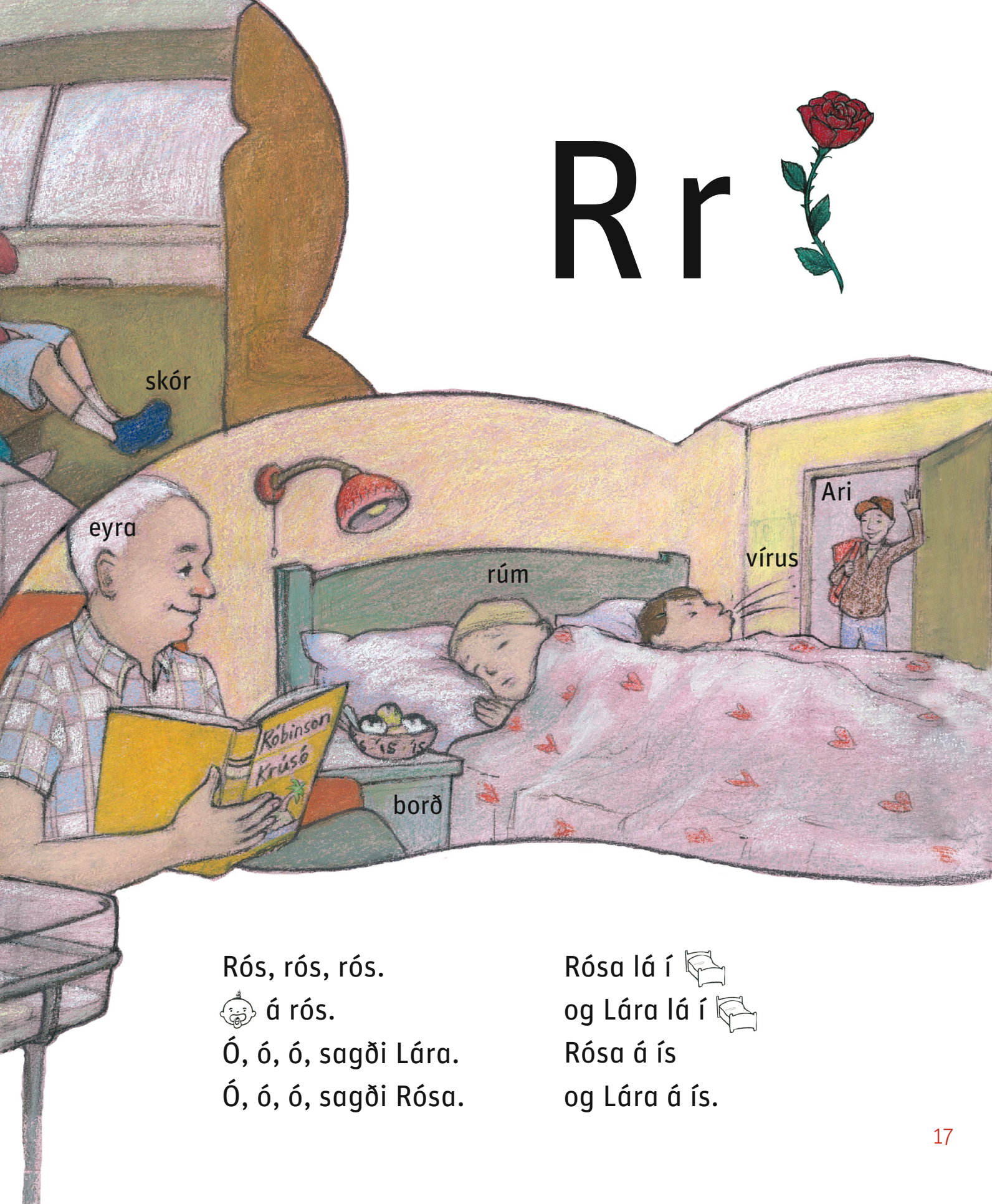
Rósa

Lára

hár

bróðir

Rr

Rós, rós, rós.

á rós.

Ó, ó, ó, sagði Lára.

Ó, ó, ó, sagði Rósa.

Rósa lá í

og Lára lá í

Rósa á ís

og Lára á ís.

Indriði Óli er inni.
Silli og Iðunn vilja leika úti.
Ári innipúki er inni
í kollinum á Indriða.
Indriði Óli vill ekki vera
inni með innipúkanum.

Innipúki, farðu út úr
kollinum á mér,
sagði Indriði.
Ári flaug upp á hillu.

Silli, ég vil ekki vera inni.
Ég vil leika úti,
sagði Indriði.
Fór Indriði Óli út?

Indriði Óli

Silli

Iðunn

i

i

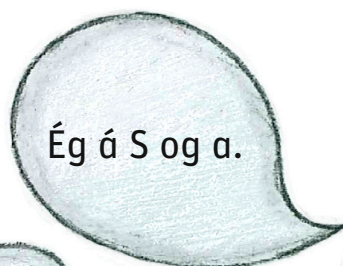
sími

Silli sá Ára.
Silli sá il á Ára.
Sá Silli il á Óla?

Óli sá ekki Ára.
Óli sá ekki il á Ára.
Sá Ári Óla og Silla?

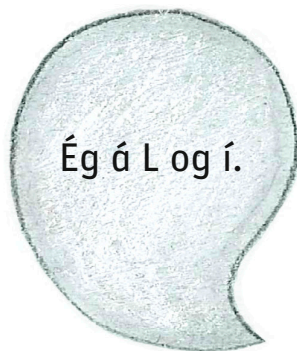
Ása

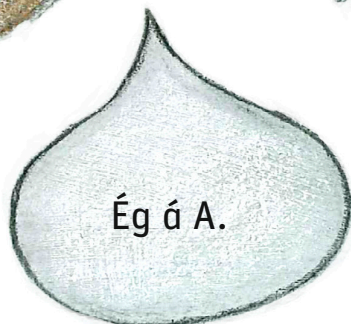
Solla

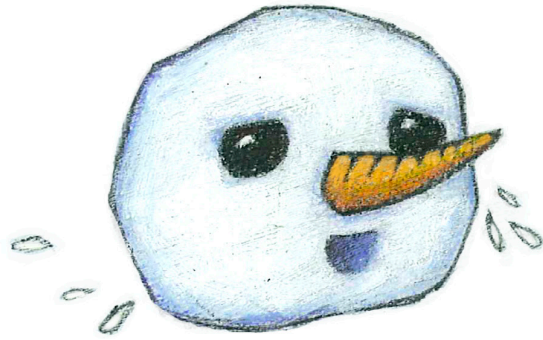
Ívar

Anna

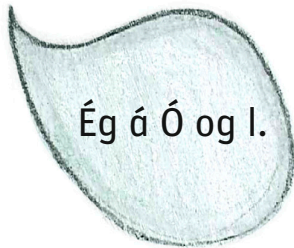

Lísa

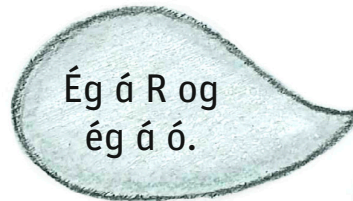

Ólóló

Ég ég

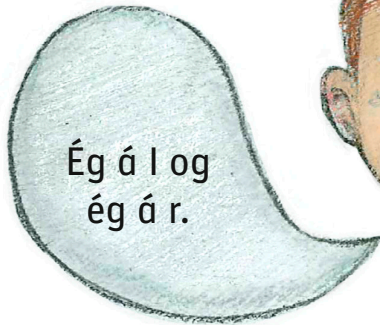
Ég á Ó og I.

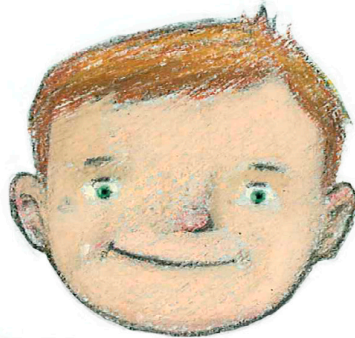
Ég á R og
ég á ó.

Rósa

Ég á I og
ég á r.

Indriði

Silli

Ég á S
og ég
á i.

Ég sá sól, sagði Ása.
Ég sá ekki sól, sagði Lísá.
Ég sá Ára, sagði Silli.
Ég sá ekki Ára, sagði Óli.

Ég sá rós, sagði Lára.
Ég sá ekki rós, sagði Sísí.
Ég sá ís og Ólóló, sagði Sísí.
Ég sá sól og Ólóló, sagði Ása.

Úa er úrill.

Hana dreymdi fúlan úlf.

Ekki vera úrill, sagði mamma.

Ég ætla að baka múffur.

Farðu út í búð til Úrsúlu
og náðu í rúsínur.

Góðan dag, Úa, sagði Úrsúla.

Úrsúla er frá Úganda.

Hvað vilt þú fá?

Rúsínur og súkkulaði, sagði Úa.

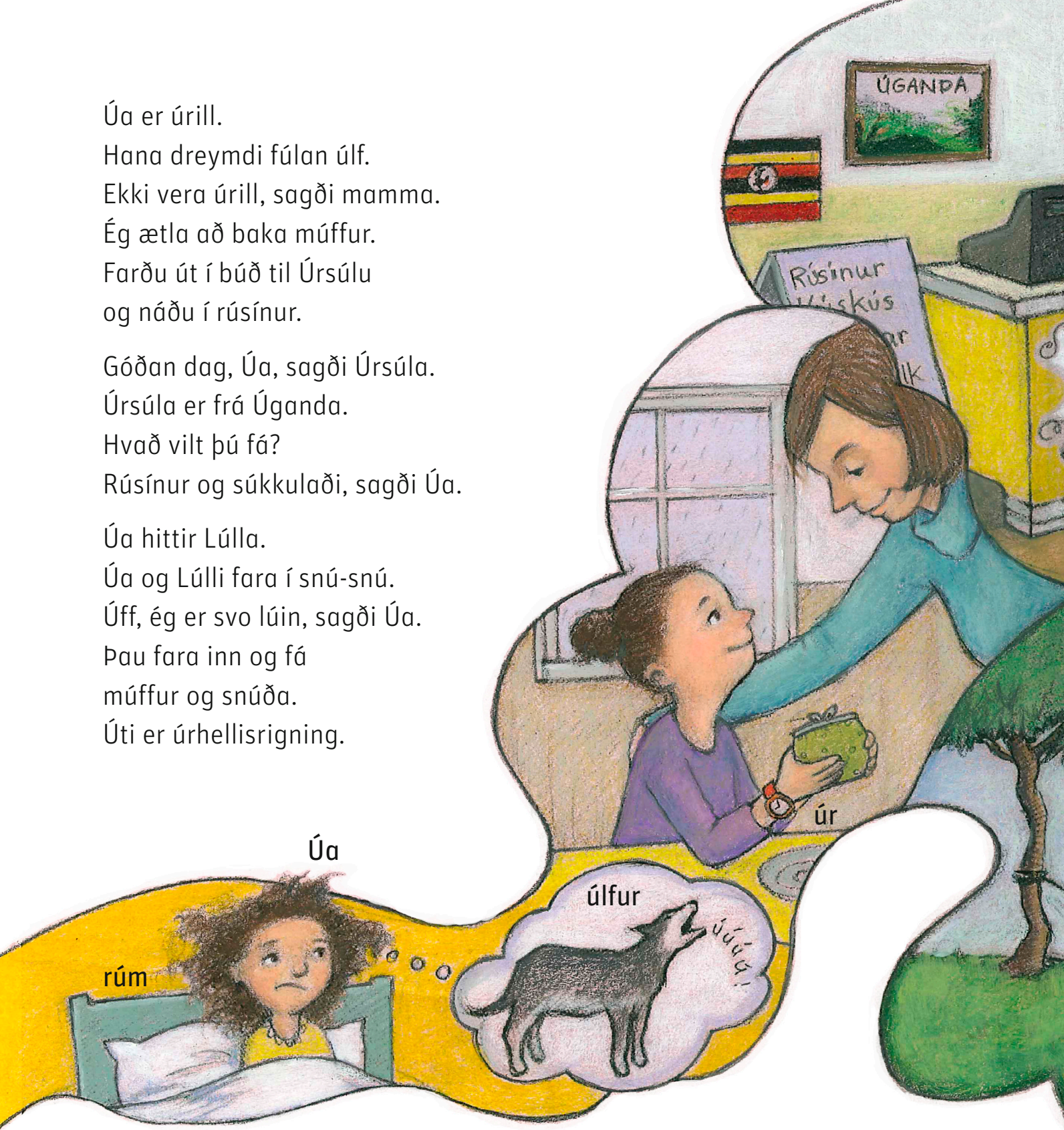
Úa hittir Lúlla.

Úa og Lúlli fara í snú-snú.

Úff, ég er svo lúin, sagði Úa.

Þau fara inn og fá
múffur og snúða.

Úti er úrhellisrigning.

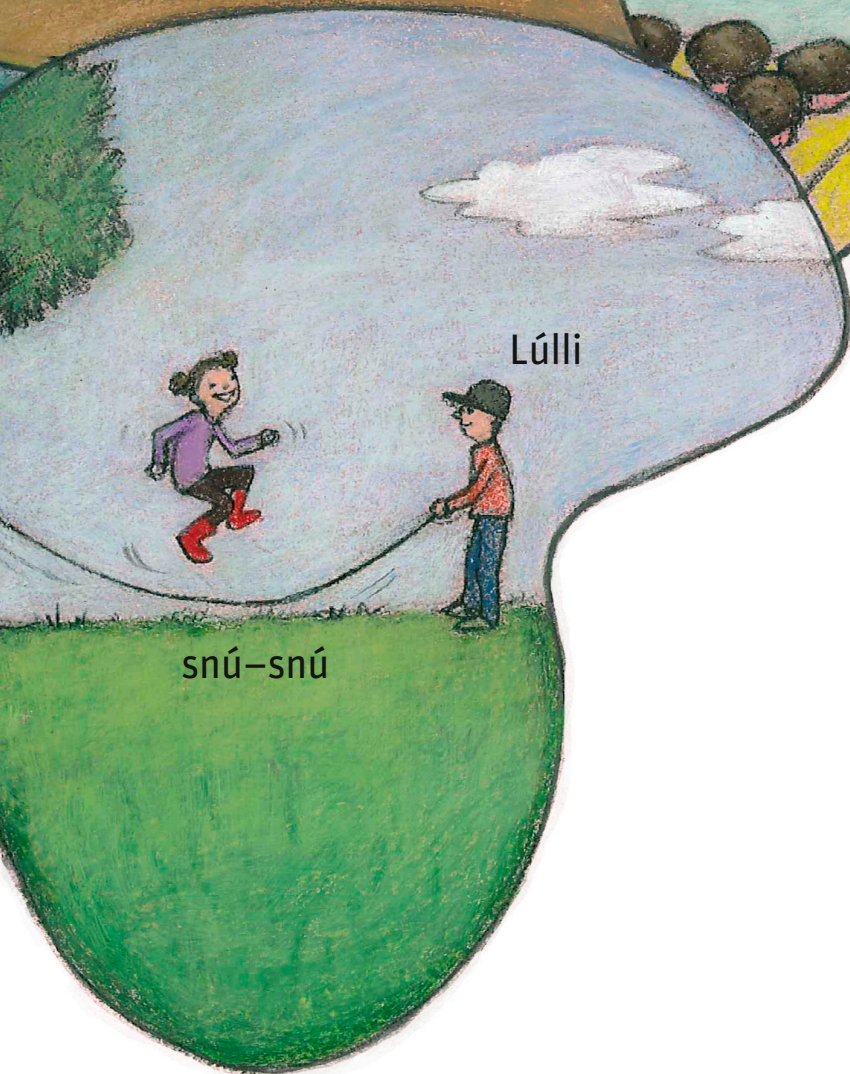
Úrsúla

Ú ú

húfa

múffur

Lúlli

snú-snú

Úa lúrir.

Ú, ú, ú, sagði Úa súr.

Ég sá sagði Úa.

Ég sá ekki

sagði mamma.

Ég sá Lúlla, sagði Úa.

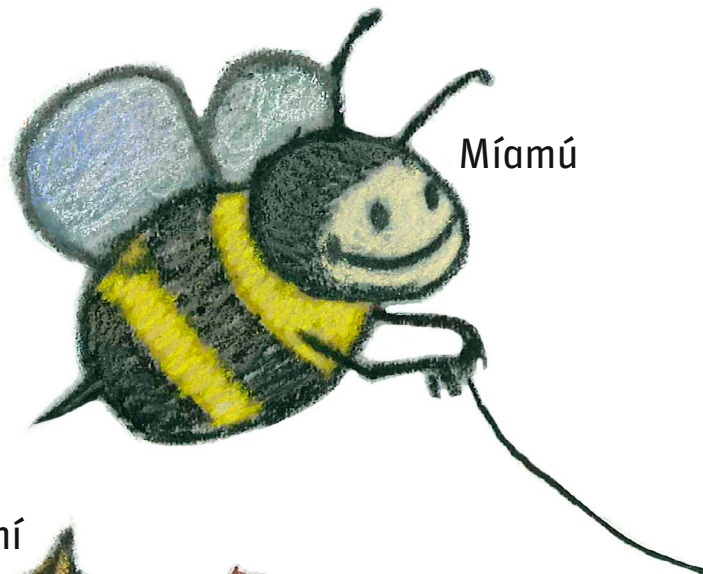
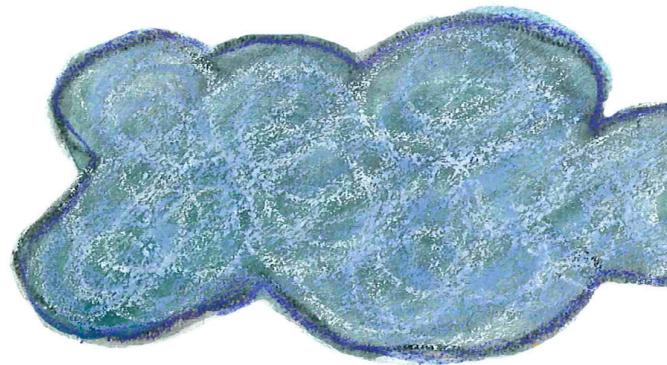
Ég sá ekki Lúlla,

sagði, mamma.

Milla malar Móa.
Mói er með munn og augu,
mjóar hendur og mjóa fætur.

Hoppum, segir Mói.
Það er svo gaman.
Litla flugan hún Míamú
vill leika við þau.
Mímí vill líka vera með.
Þau fara í snú-snú.

Mói hollar svo hátt upp
að hann kemst ekki niður.
En Míamú flýgur upp
með vin-flugum sínum
og þær toga Móa niður.

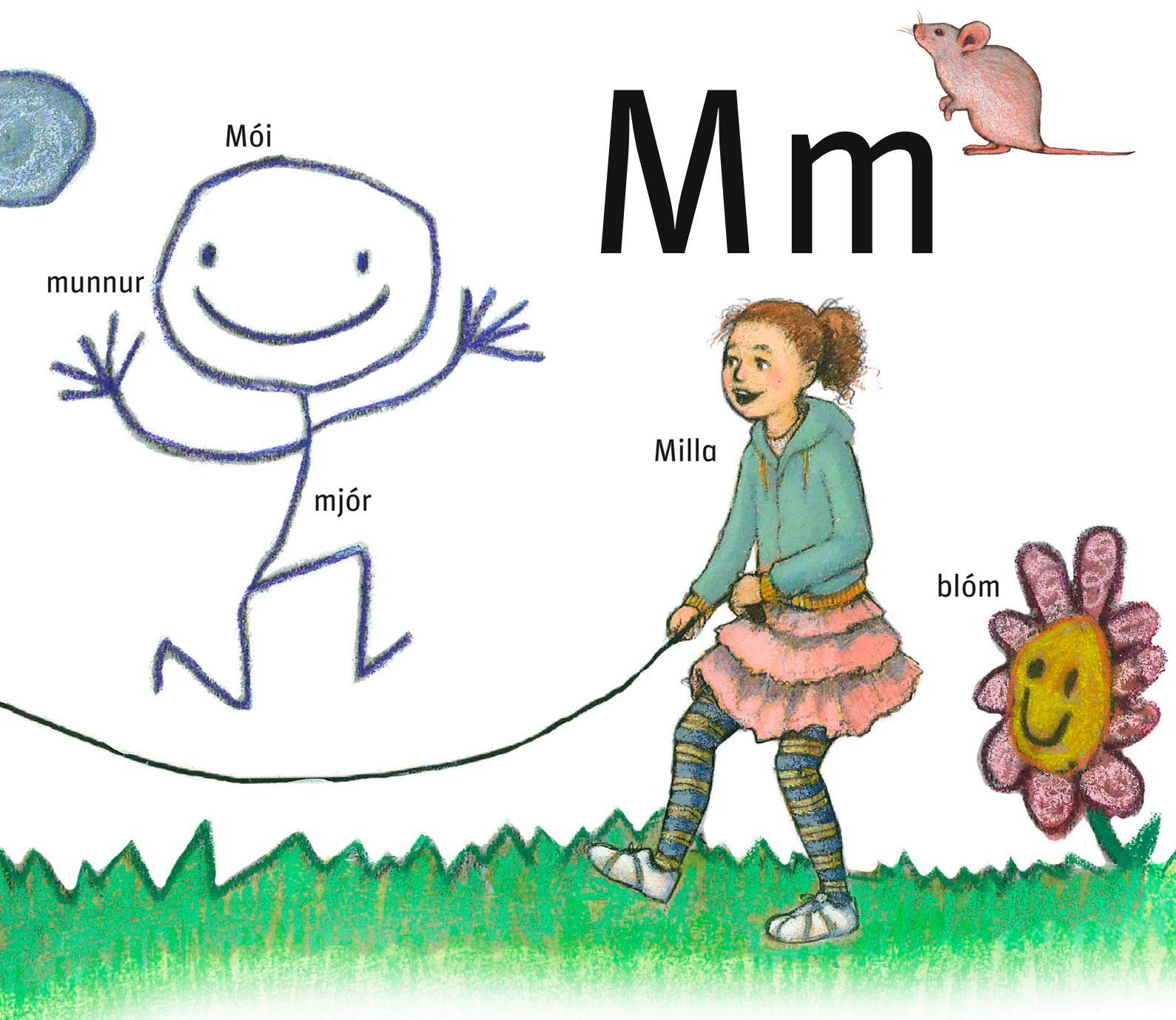
Míamú

Mímí

mjá
mjá!

mús

Milla má mála.
Milla málar Móa.
Milla sá Míamú.
Milla málar ekki Míamú.

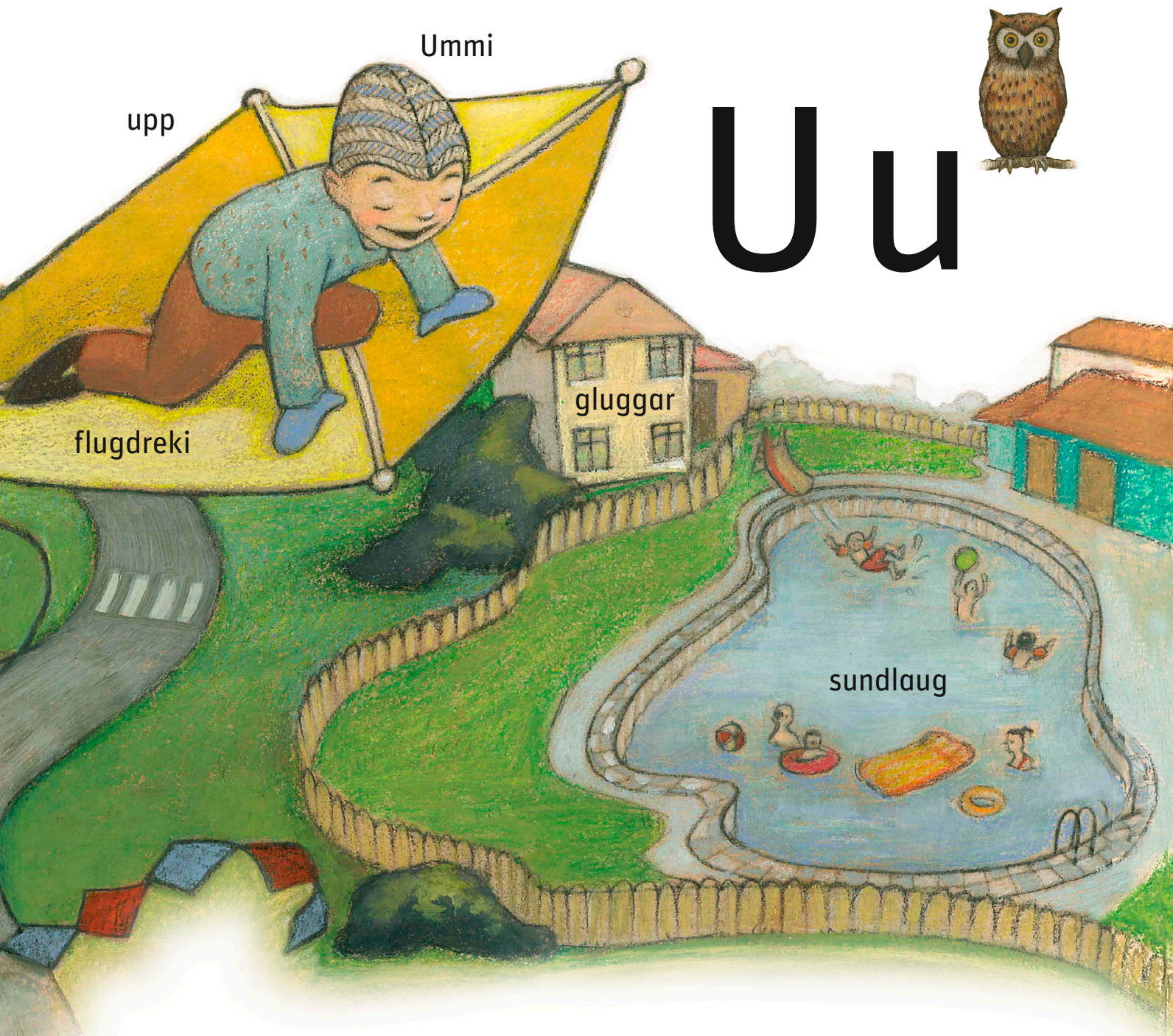
Milla og Míamú masa.
Milla á Mímí.
Mímí malar.
Mímí masar ekki.

Ummi álfastrákur fór með
Álu uglu í mannheima.
Þau settu á sig huliðshúfu
til að verða ósýnileg.

Í mannheimum var gaman.
Þar var allt svo undarlegt.
Ummi fór á róluvöll.
Hann fór líka í sund.
Loks settust Ummi
og uglan á gulan dúk.
Enginn sá Umma og Álu.

Dúkurinn fór að hreyfast.
Upp, upp, upp, upp.
Gaman, gaman!
En svo pompaði dúkurinn.
Ummi og Ála flýttu sér
heim í Undraland.

Ummi

upp

flugdreki

gluggar

sundlaug

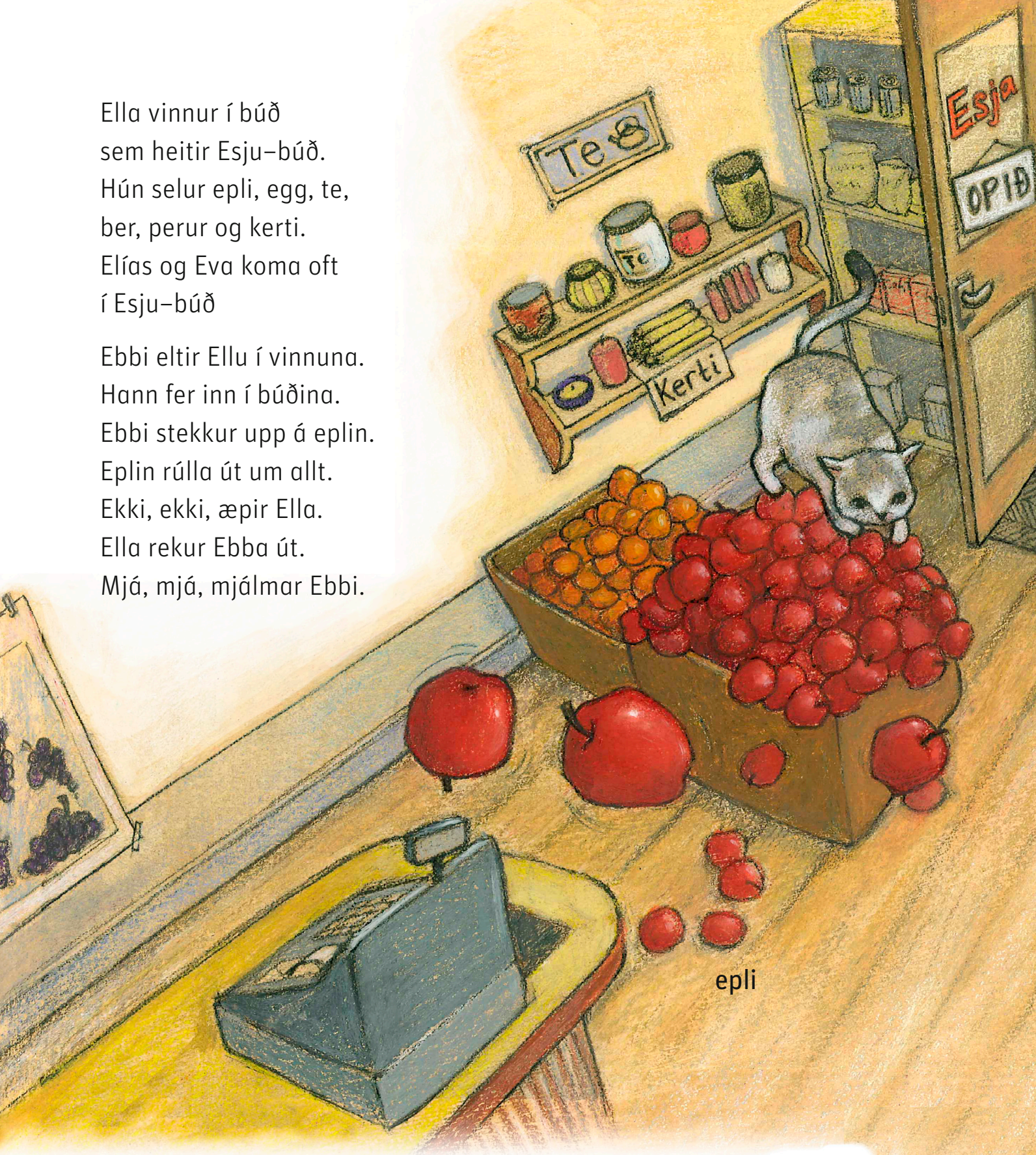
U u

Ummi og Ála sáu rólur.
Ummi rólur í rólu.
Ála rólur í rólu.
Ummi og Ála róla í rólu.

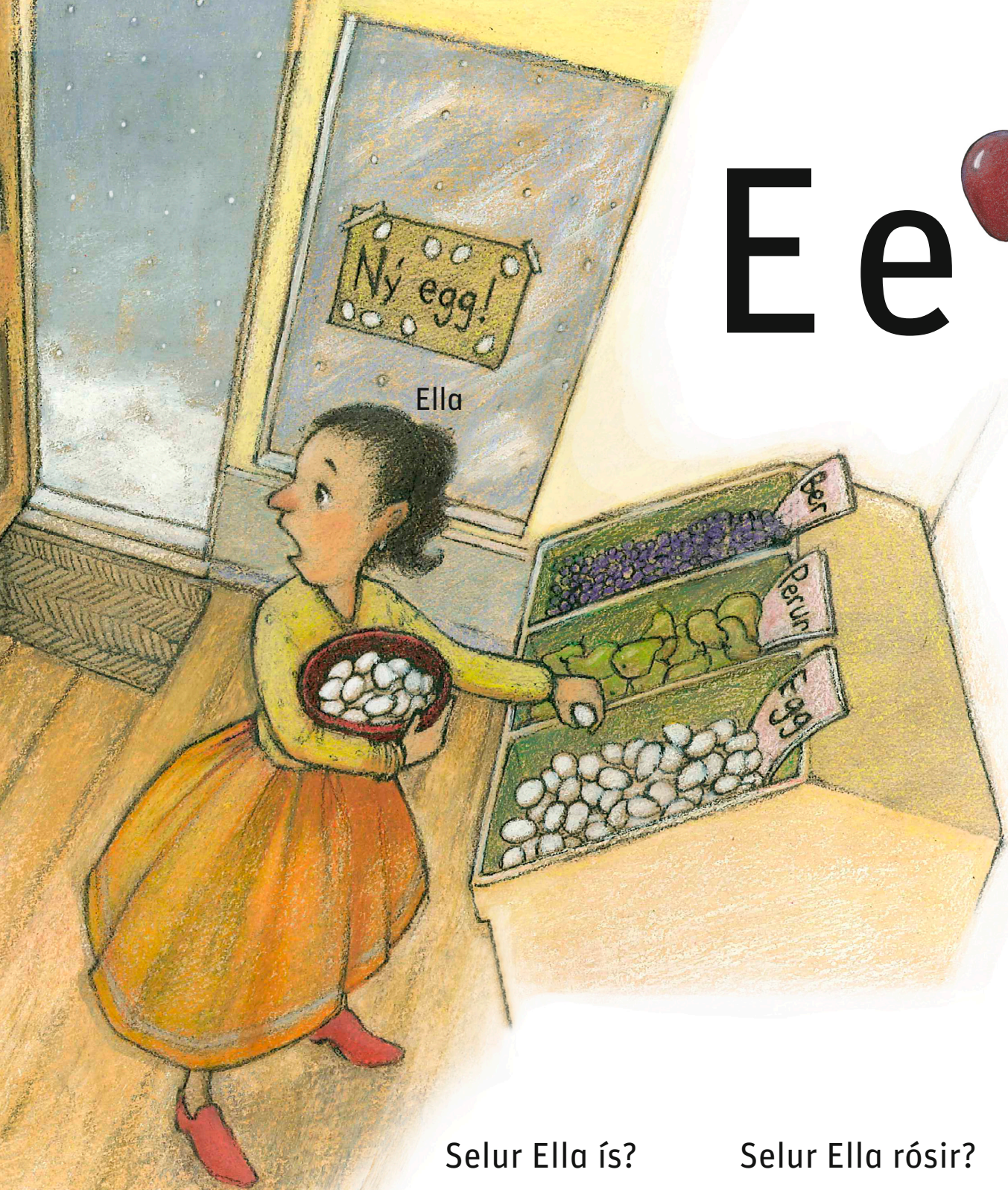
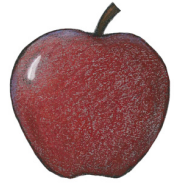
Ummi sá
Ég á ekki sagði Ummi.
Uss, uss, sagði Ála.
Ummi á ekki

Ella vinnur í búð
sem heitir Esju-búð.
Hún selur epli, egg, te,
ber, perur og kerti.
Elías og Eva koma oft
í Esju-búð

Ebbi eltir Ellu í vinnuna.
Hann fer inn í búðina.
Ebbi stekkur upp á eplin.
Eplin rúlla út um allt.
Ekki, ekki, æpir Ella.
Ella rekur Ebba út.
Mjá, mjá, mjálmar Ebbi.

Ee

Selur Ella ís?
sagði Elías.
Ég sel ekki ís,
sagði Ella.

Selur Ella rósir?
sagði Elías.
Ég sel ekki rósir,
sagði Ella.

Valur, amma Vala og Sámur
fara oft saman á völinn.

Einu sinni varð amma Vala
viti sínu fjær.

Hún æddi inn á völinn
og Sámur á eftir henni.

Þetta er ekkert víti!

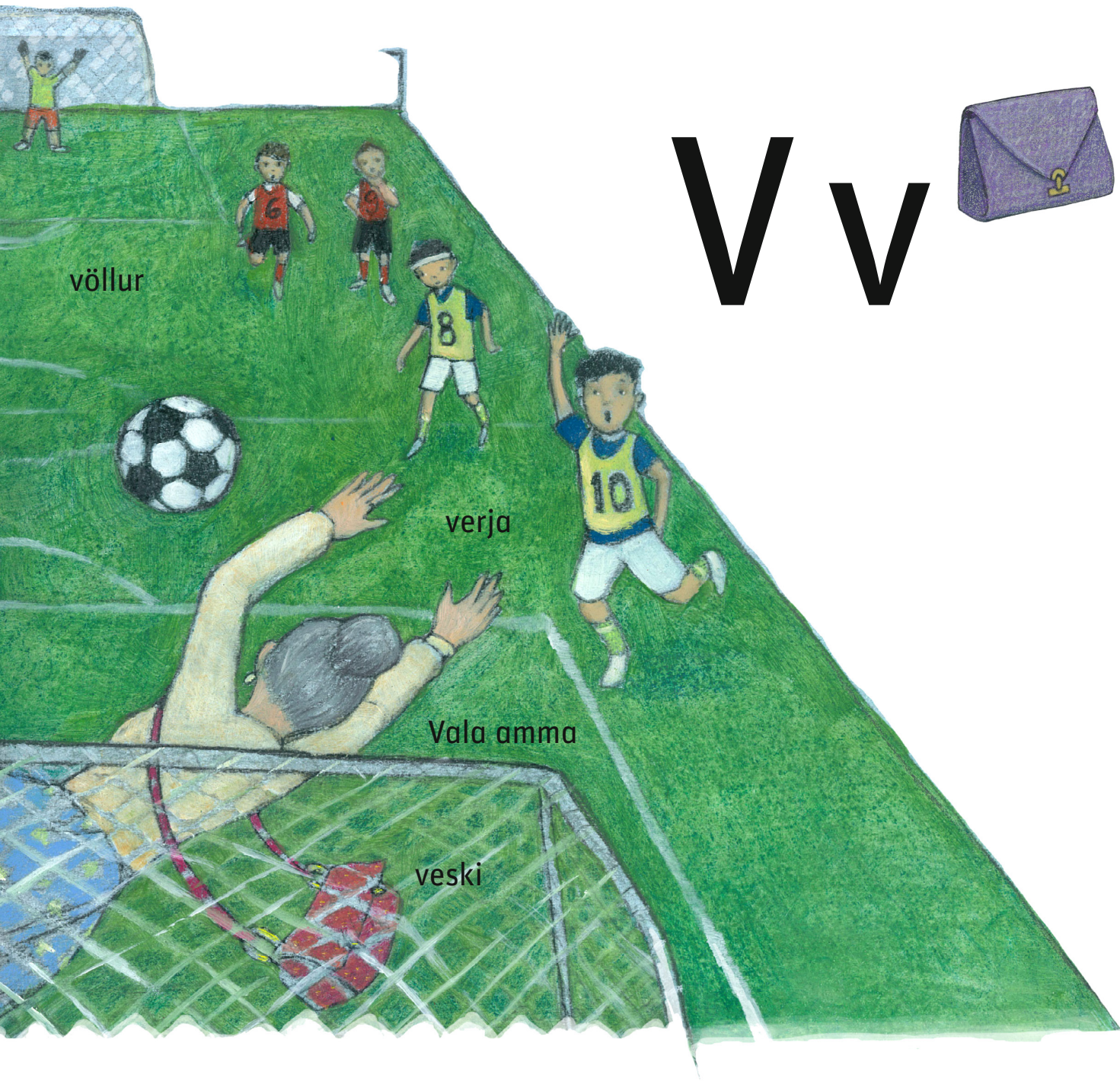
æpti amma Vala.

Þá skall boltinn á vanga
ömmu Völu og dómarinn
vísaði henni af vellinum.

Daginn eftir kom mynd
í dagblaði af ömmu Völu
að verja vítaspyrnu.

Mamma og pabbi veinuðu
af hlátri en amma vildi
lítið um þetta tala.

Valur er í Val.

Amma Vala er ekki í Val.

Amma Vala á Sám.

Amma Vala er í

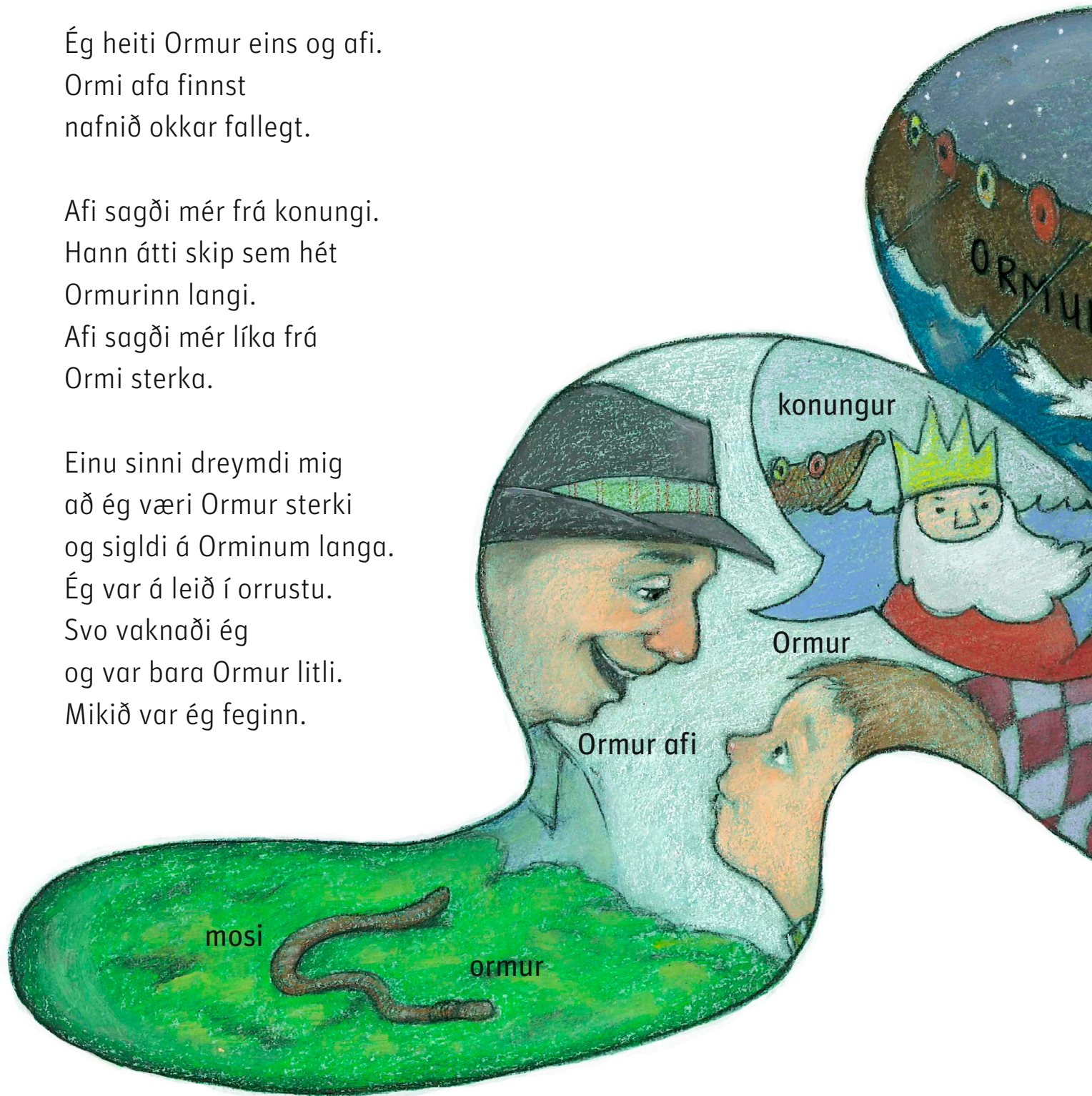
Vá, vá, vá, amma í
sagði Valur.

Vá, vá, ég ver vel,
sagði amma Vala.

Ég heiti Ormur eins og afi.
Ormi afa finnst
nafnið okkar fallegt.

Afi sagði mér frá konungi.
Hann átti skip sem hét
Ormurinn langi.
Afi sagði mér líka frá
Ormi sterka.

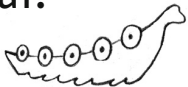
Einu sinni dreymdi mig
að ég væri Ormur sterki
og sigldi á Orminum langa.
Ég var á leið í orrustu.
Svo vaknaði ég
og var bara Ormur litli.
Mikið var ég feginn.

Í vor las ég

sagði Ormur.

Ég las um

og ég las um

orm í mosa.

Ég las um rosa orm

sem var í mosa.

Ég er ekki ormur,

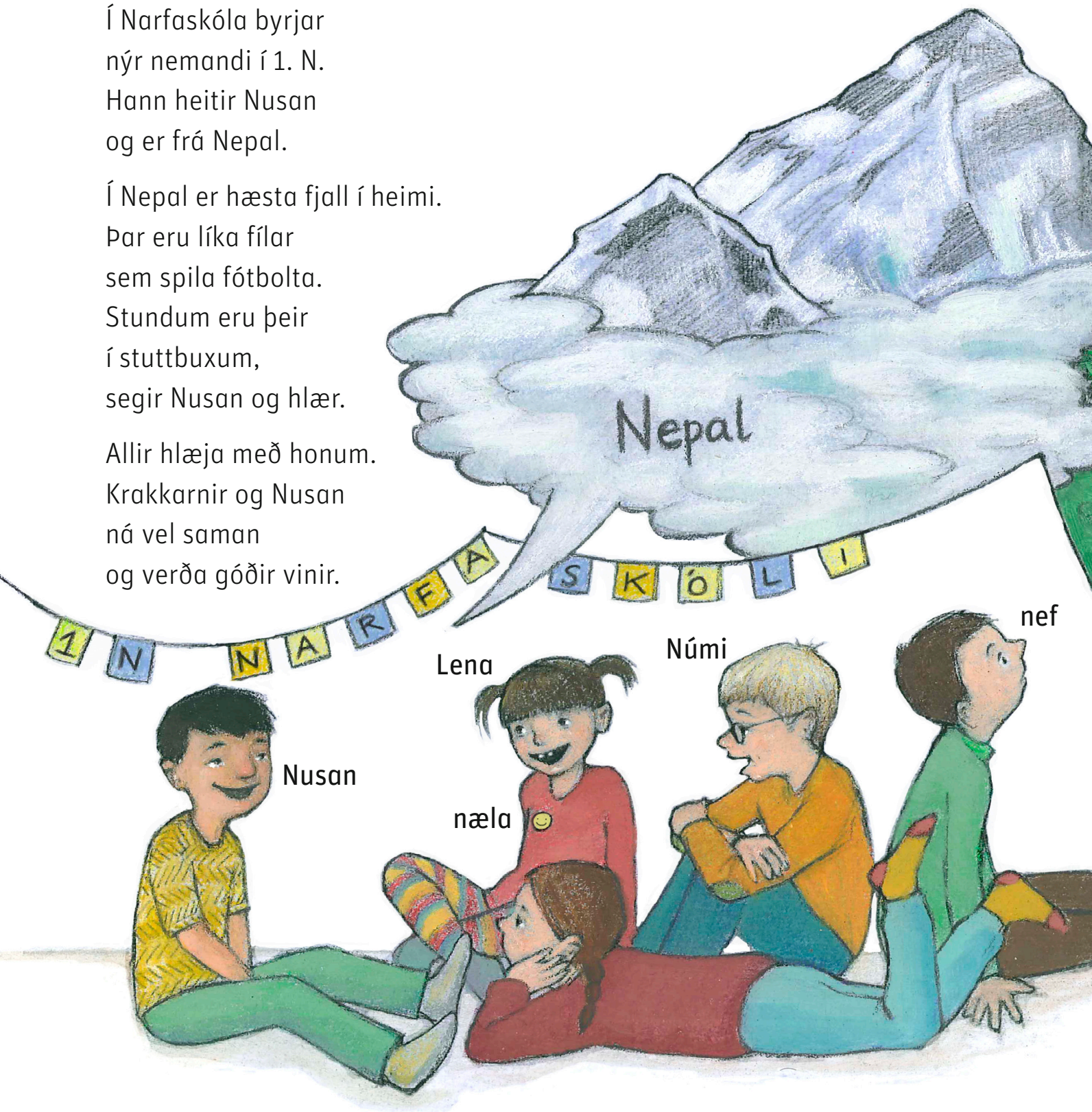
sagði Ormur.

Ég er Ormur.

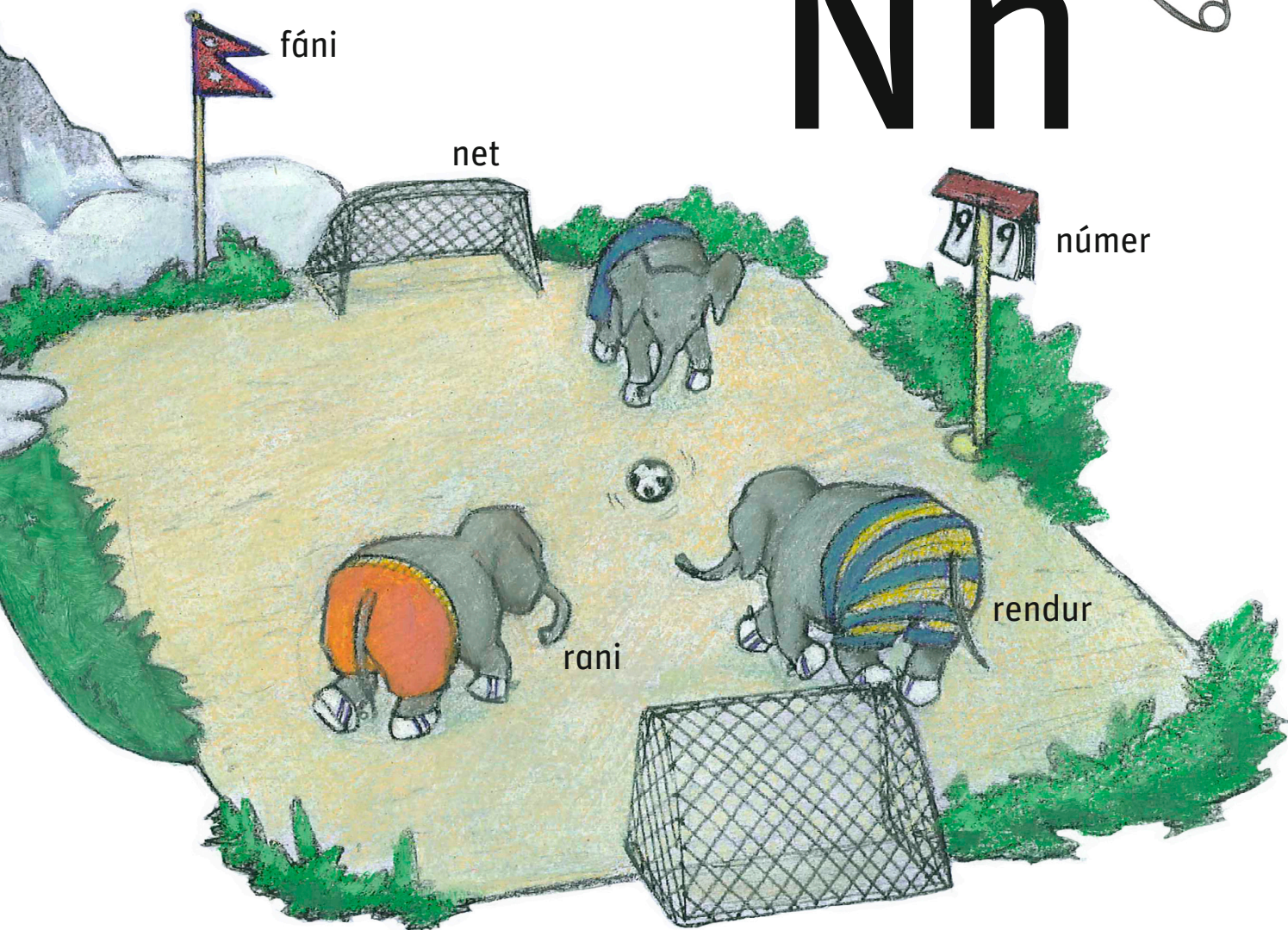
Í Narfaskóla byrjar
nýr nemandi í 1. N.
Hann heitir Nusan
og er frá Nepal.

Í Nepal er hæsta fjall í heimi.
Þar eru líka fílar
sem spila fótbolta.
Stundum eru þeir
í stuttbuxum,
segir Nusan og hlær.

Allir hlæja með honum.
Krakkarnir og Nusan
ná vel saman
og verða góðir vinir.

Nn

Númi, Nusan og Lena
eru vinir.

Númi, Nusan og Lena
masa saman.

Í Asíu sá Nusan

í númer 99.

Númi, Nusan og Lena
ná vel saman.

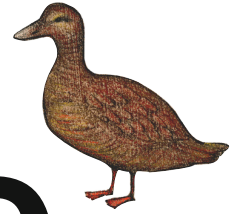
Sæla æðarkolla
horfði alsæl
á sætu ungana sína.
Þeir heita Ævar,
Æsa, Æda og Ægir.

Æ, þeir eru orðnir svo æstir,
hugsaði hún.
Ég ætla að finna æti
handa þeim.

Sæla kallaði á ungana:
Æ, Æ, Æ og Æ!
Á morgun farið þið niður
í flæðarmál og lærið að kafa.
Allir ungar þurfa að læra
að ná sér í æti.

Æ æ

æðarkolla

vængur

flær

Sæla á Æsu og Ævar.
Ég vil læra að ná í síli,
sagði Æsa.
Ég vil læra að ná í síli,
sagði Ævar.

Sæla nær í síli
og nú læra Ævar og Æsa
að ná í síli.
Sæla, Ævar og Æsa
eru alsæl.

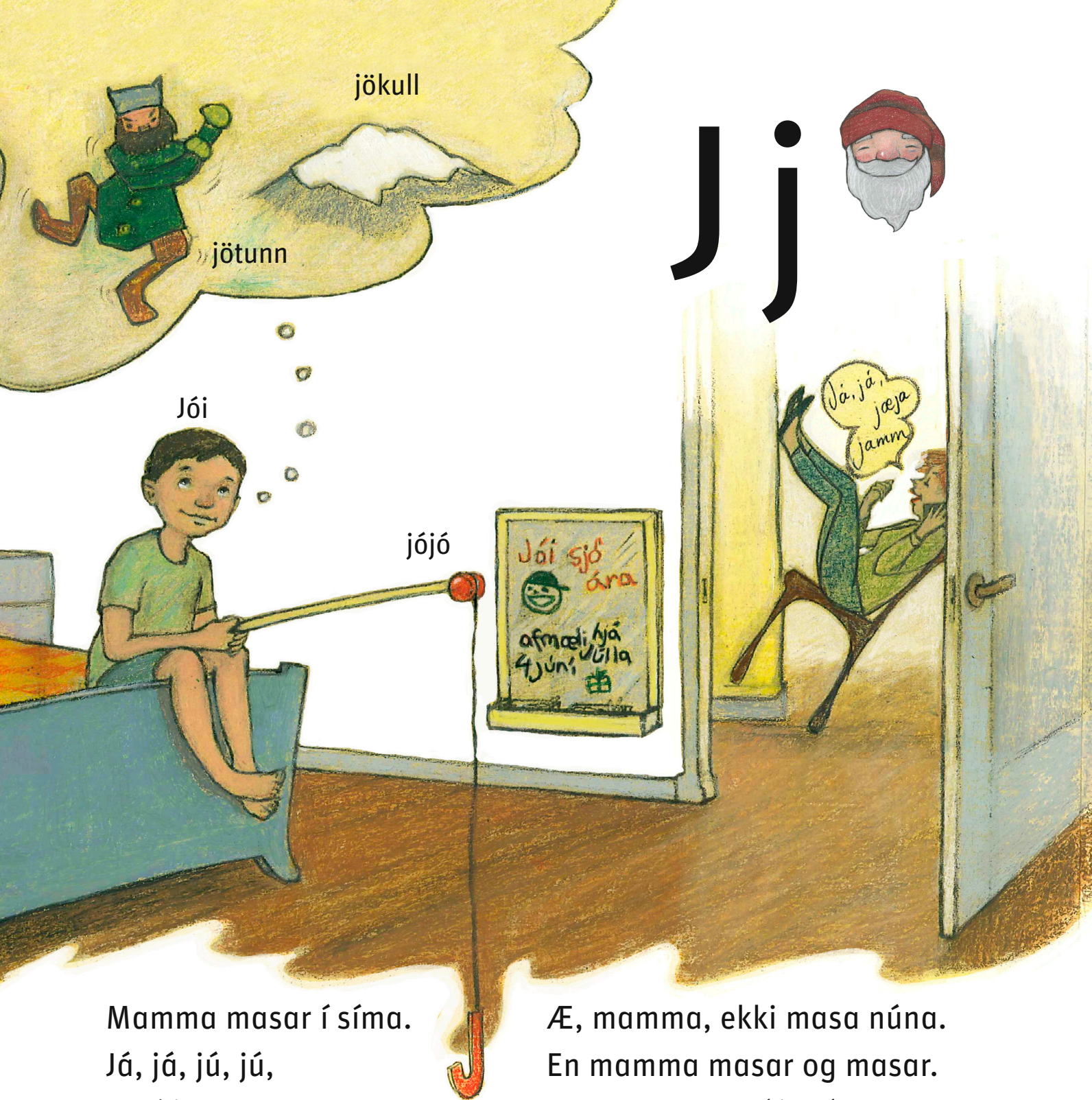
Jói er sjö ára.
Jeminn, hvað hún mamma
getur fjasað í símann.
Hún talar í milljón ár.
Það verða komin jól
þegar hún hættir!

Sjáðu, mamma, það er
dansandi jarðar-ber úti.
Þarna er líka jökull.
Uss, ekki vera kjáni,
sagði mamma.
Jói fór inn til sín.
Hann bjó til færi
úr gömlu jó-jói.
Jói notaði J fyrir öngul.

júní – júlí – janúar

júlí – janúar – júní

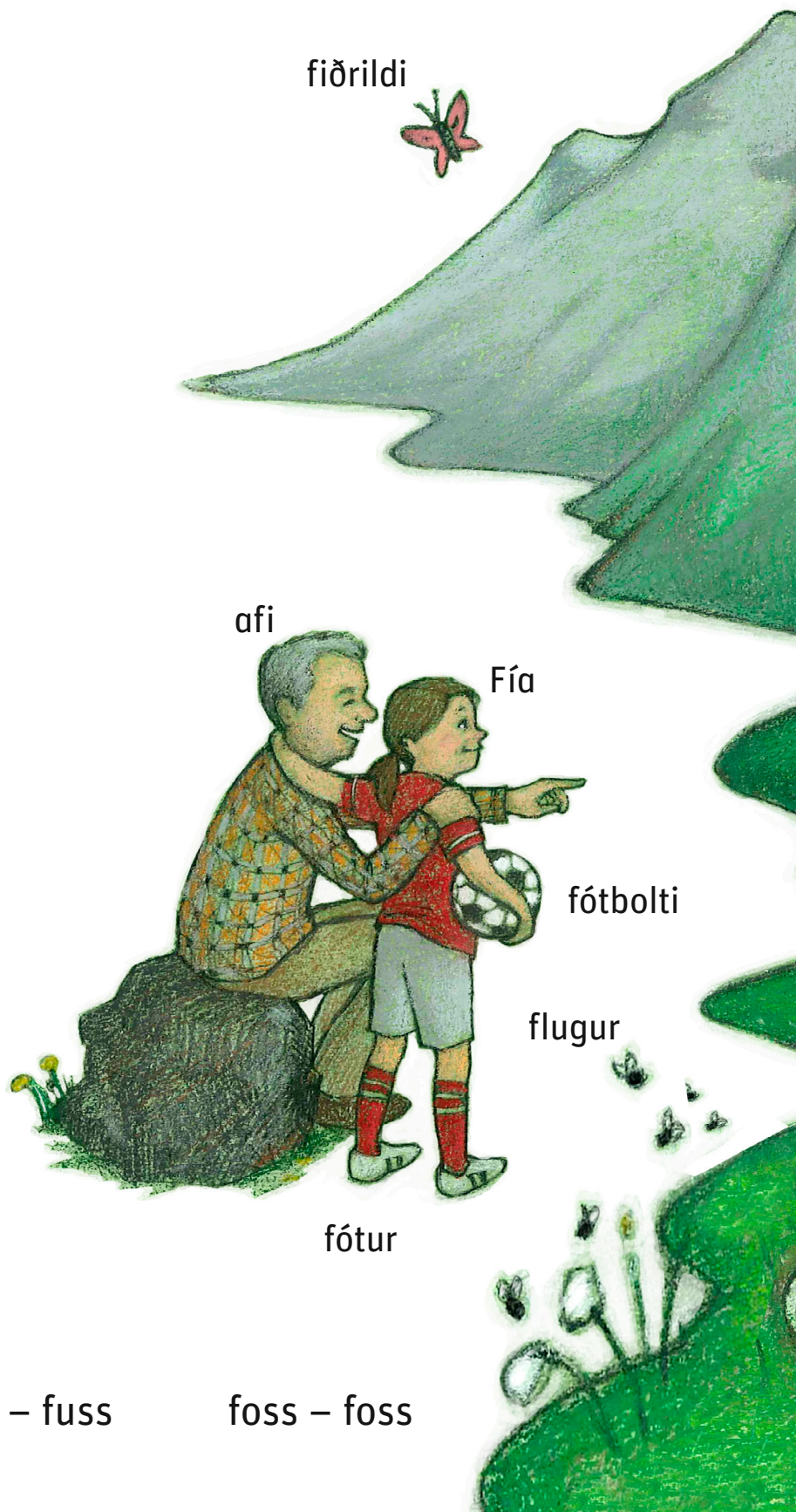
Mamma masar í síma.
Já, já, jú, jú,
sagði mamma.
Jæja, jamm, jú, jú.
Jói er sár.

Æ, mamma, ekki masa núna.
En mamma masar og masar.
Mamma masar í janúar og
í júní og í júlí og um jólin.
Suss, Jói, sagði mamma.

Fía fæst ekki til að lesa.
Hún er fúl og felur sig
inni í fataskáp.
Öll þessi F, frussar Fía.

Fía fer út í fótbolta.
Hún verður furðu lostin.
Allt er horfið nema það
sem hefur stafinn F.
Úti er ekki sól,
ekki tré og ekki gras.

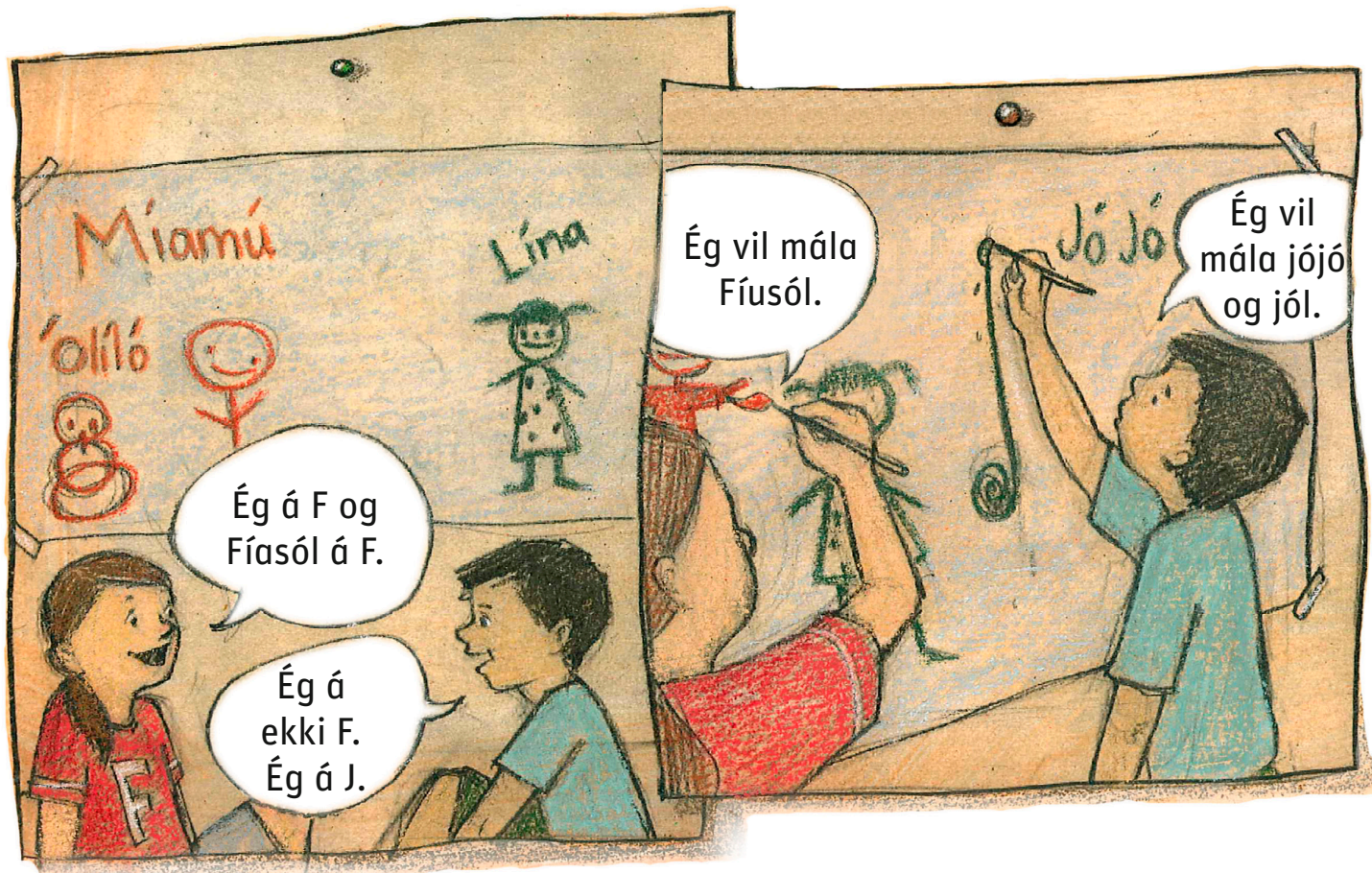
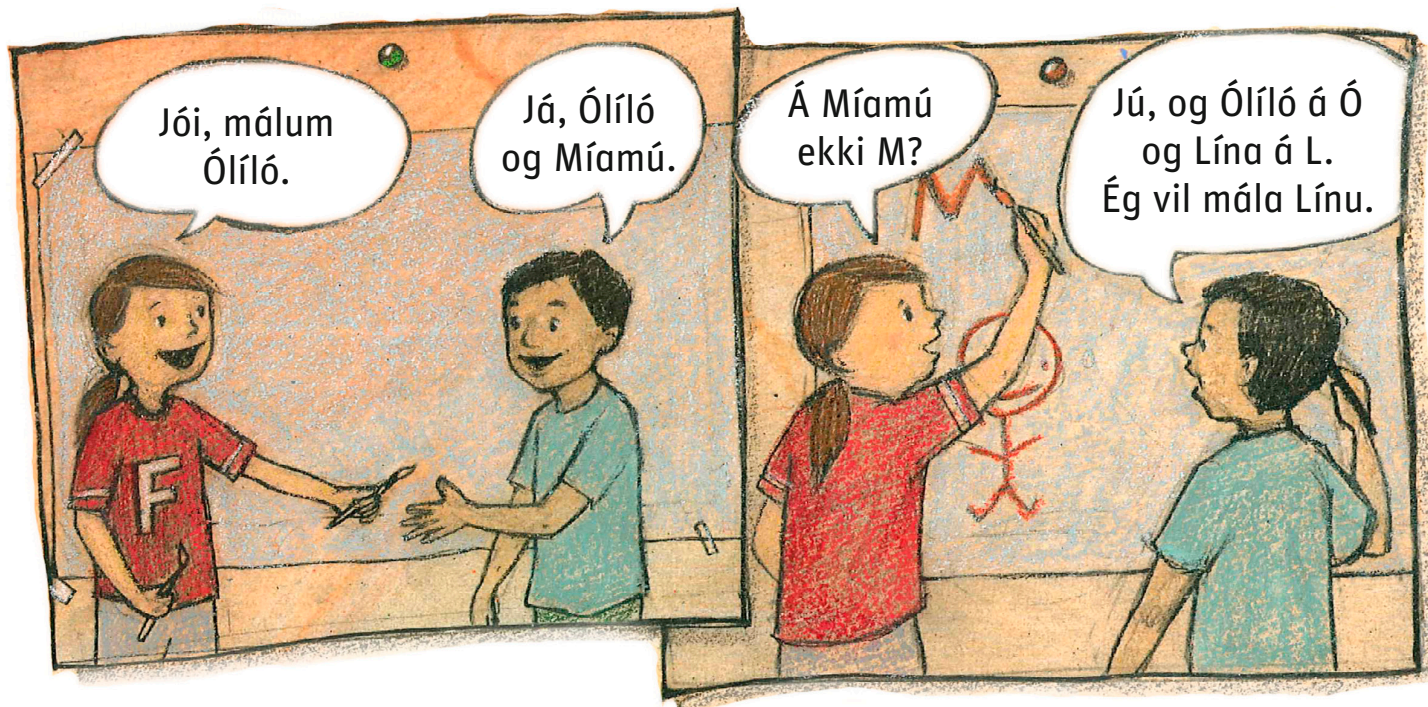
Flónið mitt, segir afi.
Þú þarft ekki alla stafina.
F er feyki nóg.
Sjáðu fjöllin og fossana,
flugur og fiðrildi.
Svo flissa þau bæði.

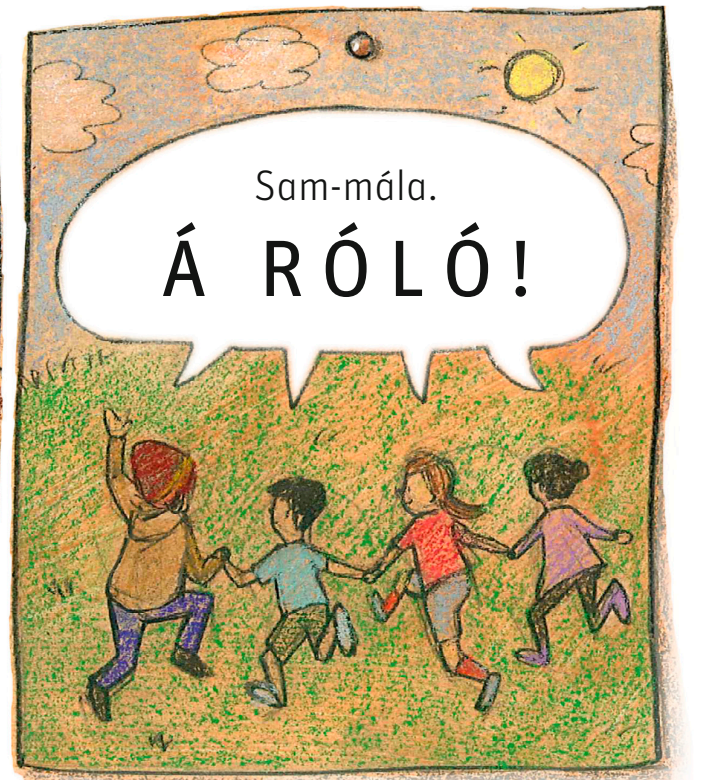

Fuss, sagði Fía fúl.
Ég vil ekki lesa um F.
Ég vil lesa um sól
og um lóu í móa.
Og ég vil fá ís.

Uss, Fía mín, sagði afi.
F er í foli, f er í fífa
og f er í foss.
Nú fá Fía og afi ís
og Fía er ekki fúl.

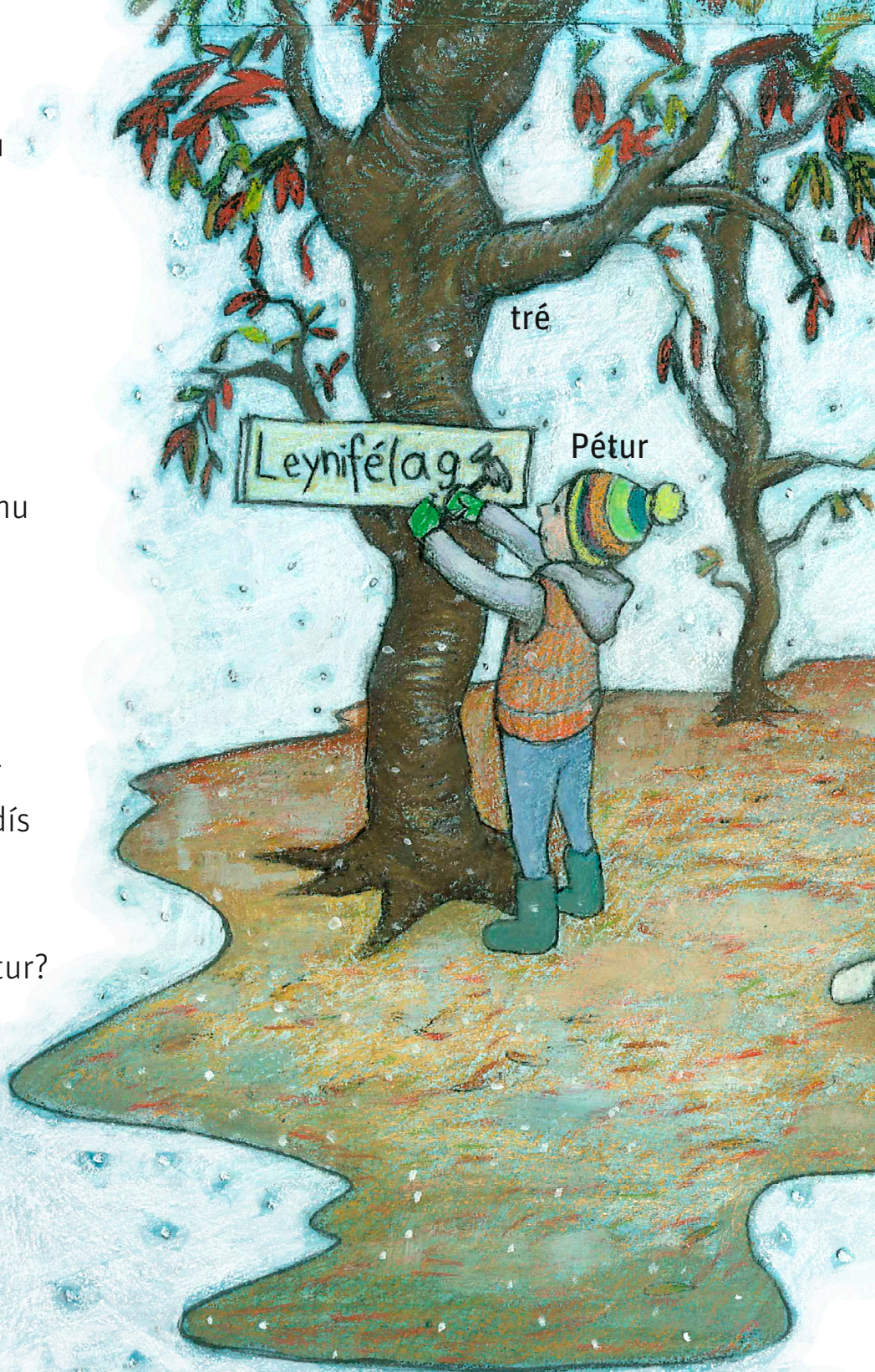

Pétur og Grétar ákveða
að stofna félag.
Leyniorðið er: É É É.

Má ég vera með?
sagði stelpa sem hafði
staðið á bak við tré.
Ég heiti Védís.
Allir með É í nafninu sínu
mega vera í félaginu,
sögðu Pétur og Grétar.

Allt í einu skall á él.
Þau flúðu undir tré.
En svo skein sólin aftur
og Pétur, Grétar og Védís
fóru að byggja hús
fyrir leynifélagið.
Hvert var leyniorðið aftur?

É é

Ég sé sagði

Ég sé í éli.

Ég vil ríma, sagði

Fé og sé. Sé og fé.

Mér og sér og mús og hús,

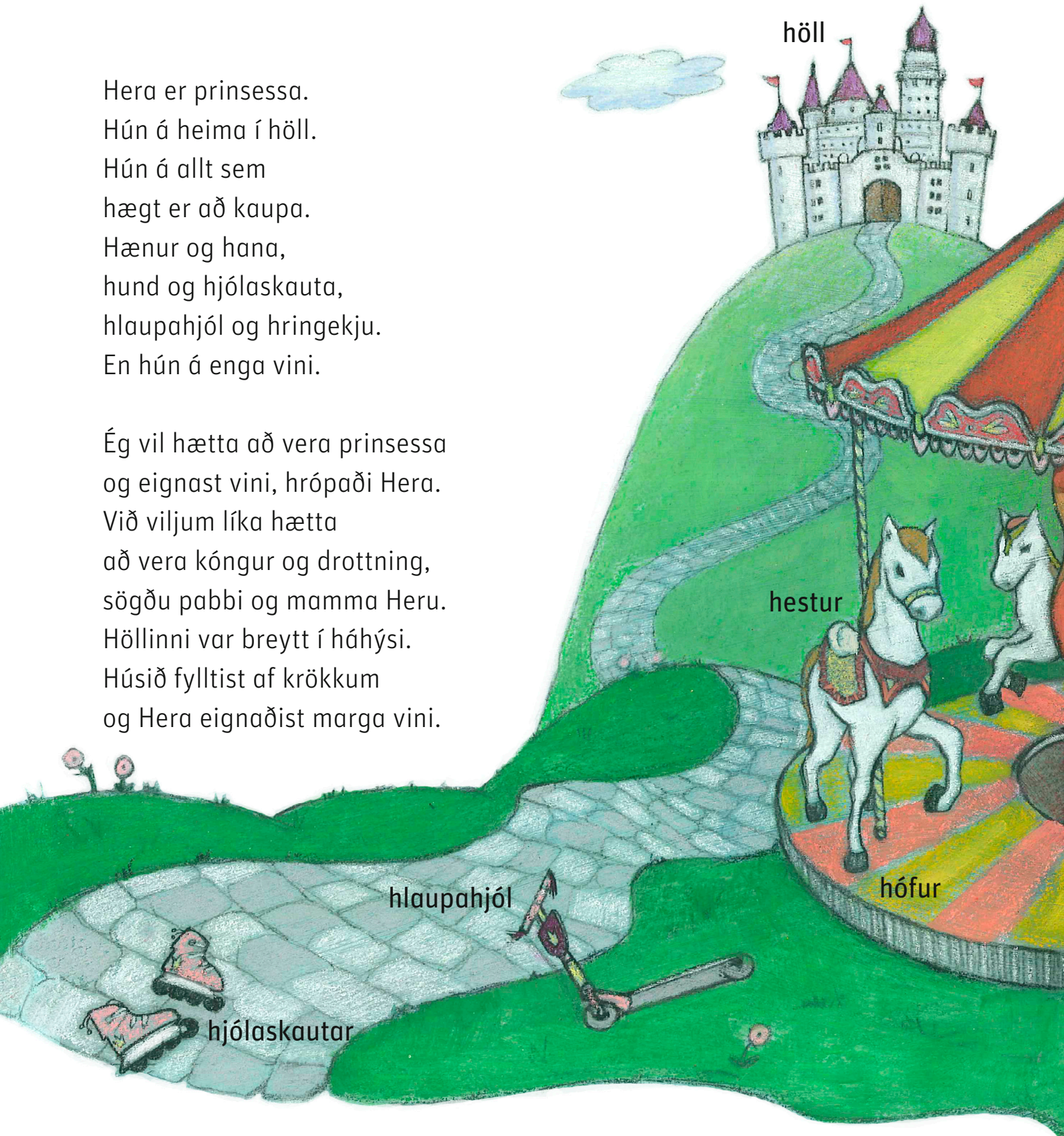
sagði

Vél og él, líma, ríma,

sagði

Hera er prinsessa.
Hún á heima í höll.
Hún á allt sem
hægt er að kaupa.
Hænur og hana,
hund og hjólaskauta,
hlaupahjól og hringekju.
En hún á enga vini.

Ég vil hætta að vera prinsessa
og eignast vini, hrópaði Hera.
Við viljum líka hætta
að vera kóngur og drottning,
sögðu pabbi og mamma Heru.
Höllinni var breytt í háhýsi.
Húsið fylltist af krökkum
og Hera eignaðist marga vini.

hringekja

Hera

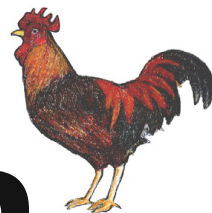
hundur

hús

hani

hæna

Hh

Hæ, hæ! Hér er Hera.

Ég á sagði hún.

Ég á hænu og hana
en ég er ekki sæl.

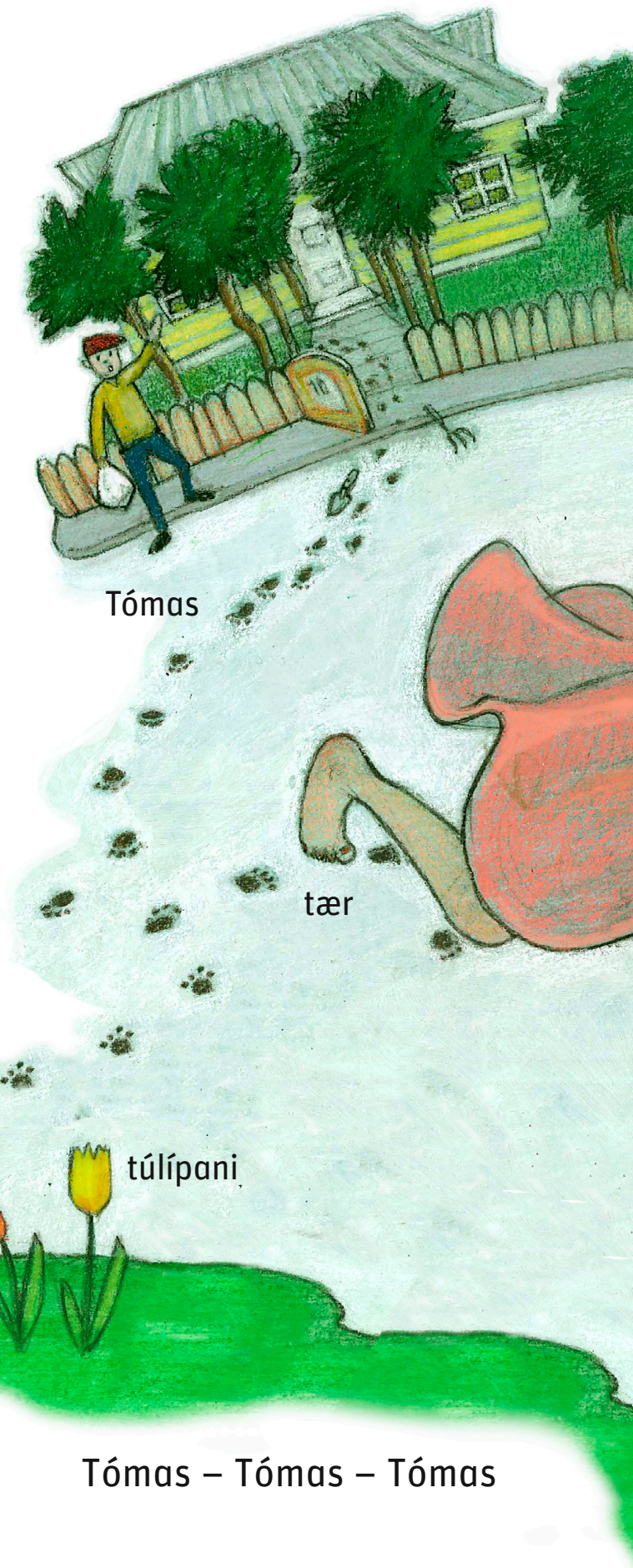
Ég vil fá vini og hús.

Hera fær vini
og Hera fær hús.
Nú er ég alsæl,
sagði Hera.

Amma Tótu heitir Telma.
Hún á fallegt timburhús
og garð með túlípönum.
Þegar hún plantar
túlípönum í garðinn
er hún alltaf með tösku.

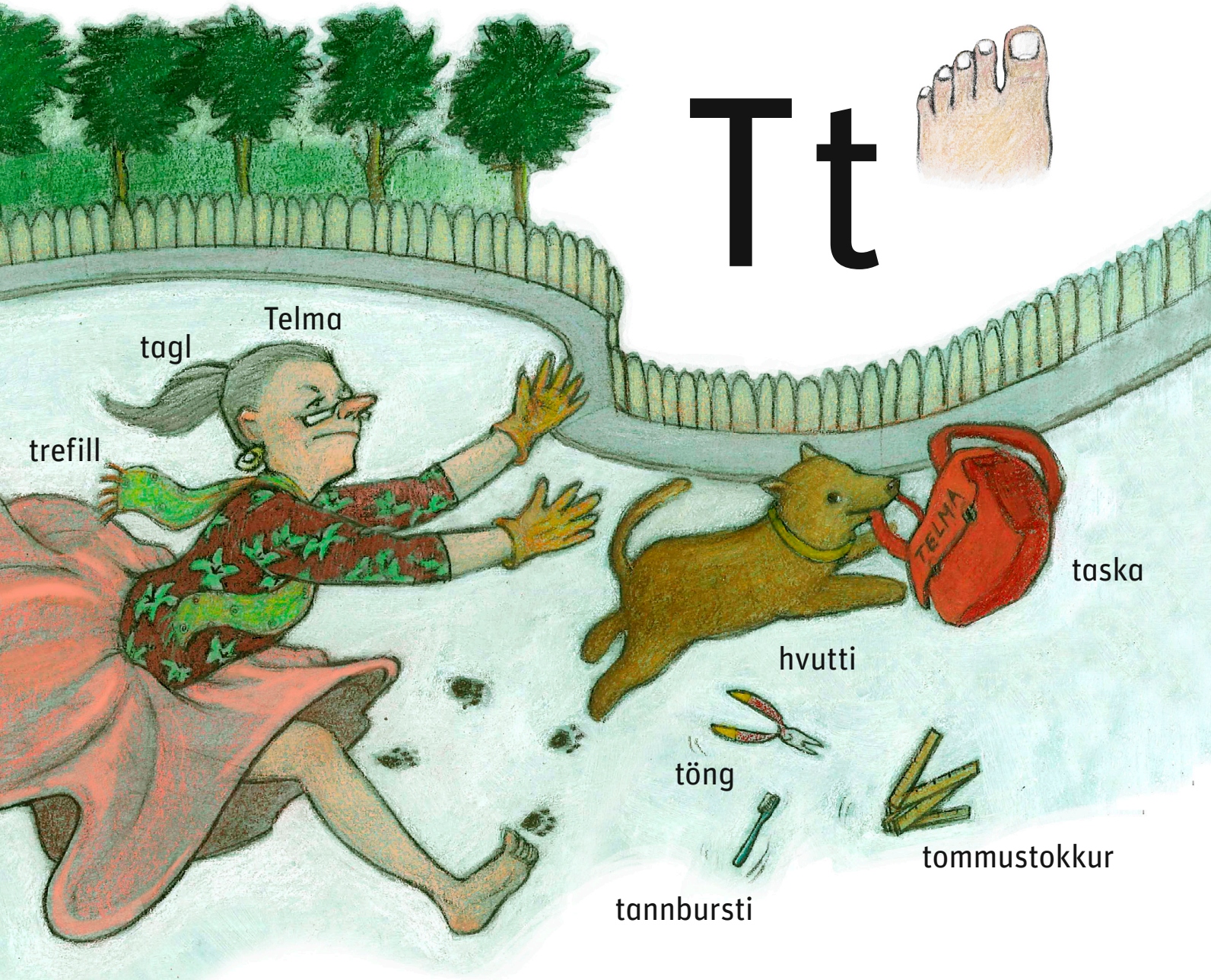
Eitt sinn kom hvutti í garðinn.
Hann skellti tönnunum
í töskuna og þaut út á götu.
Amma þaut á eftir honum
og æpti: Stopp!
Ekki stoppaði hvutti.
En þegar amma fór að gelta
snarstoppaði hann
og starði á ömmu.

Þá kom Tómas afi upp götuna.
Afi var hissa að heyra í ömmu.
Hann kallaði á hvutta
og leiddi svo ömmu heim.

tré

Tt

Tóta er tíu ára.
Telma er amma Tótu
og Tómas er afi Tótu.
Amma Telma er sæt.

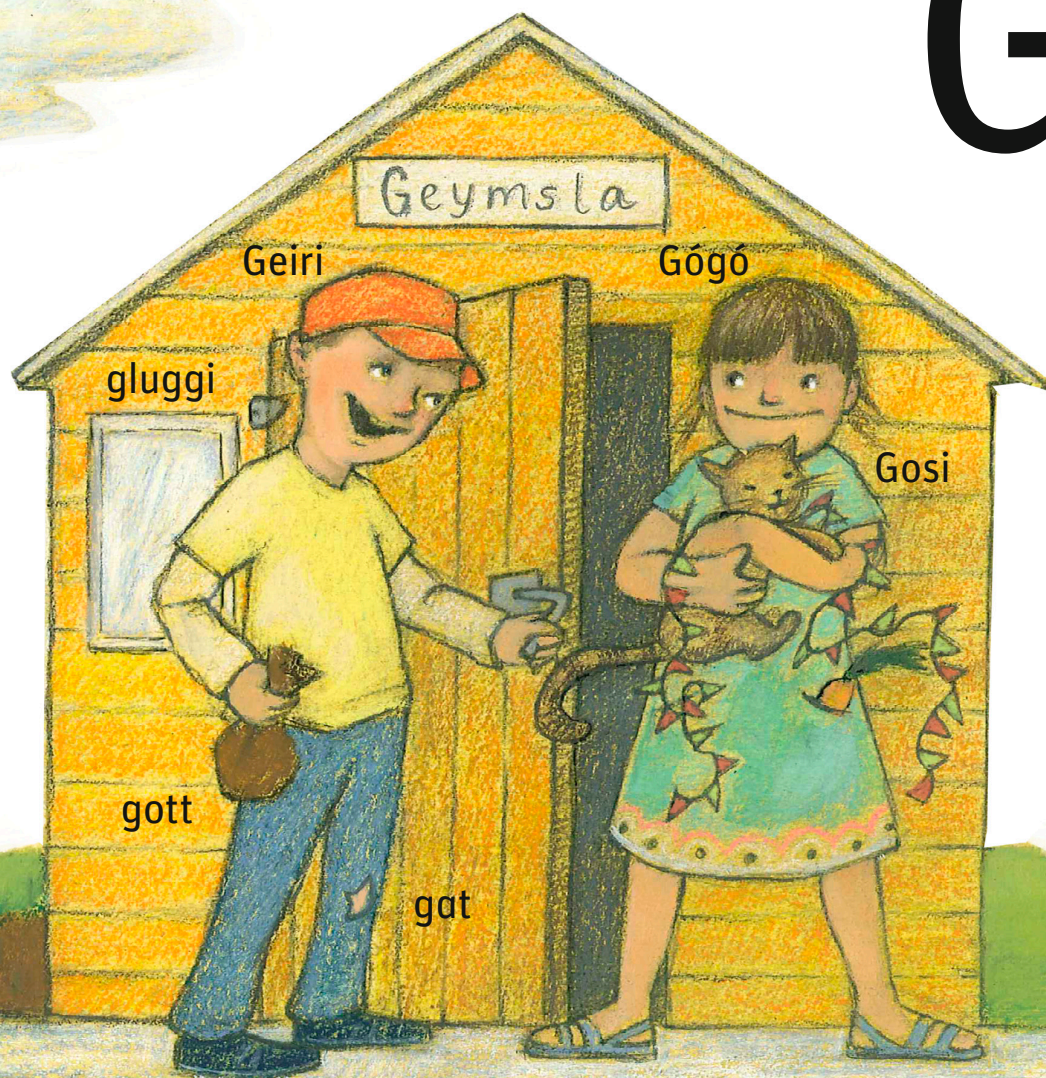
 nær í Telmu.
Æ, æ, amma Telma er æf.
En Tómas afi róar hana
og færir henni

Gógó er leið og grætur.
Gula kisan hennar
er alveg gufuð upp.
Ekki gala og góla,
segir Geiri.
Við göngum út og finnum
gömlu, gulu kisuna.

Geiri og Gógó vega salt
og gúffa í sig gotti
og gulrótum frá langömmu.
Mjá, mjá, mjá, heyrir
úr dótageymslunni.
Gamla, gula kisa fer að mala
þegar hún sér Gógó og Geira.

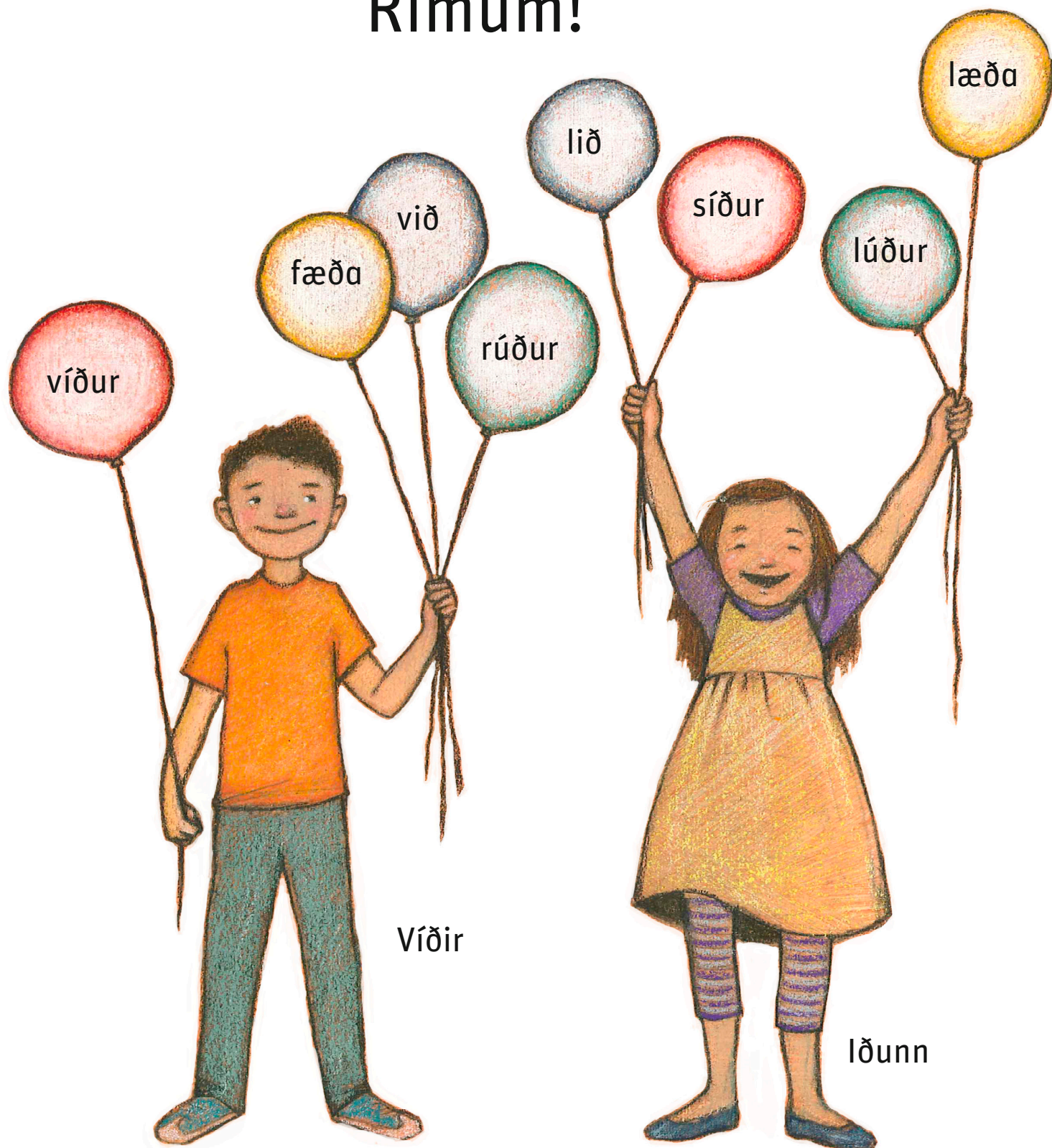
Gg

Gógó á Gosa.
Gosi er gulur.
Gosi, Gosi, galar Gógó.
Hún gólar og galar.

Ekki gala og góla, sagði
Gáum að Gosa úti á róló.
Gógó sá Gosa í
Hér er Gosi, sagði Gógó.
Gaman, gaman!

Rímum!

Víðir

lǫunn

Éé – Hh – Tt – Gg – Ðð

Ð ð

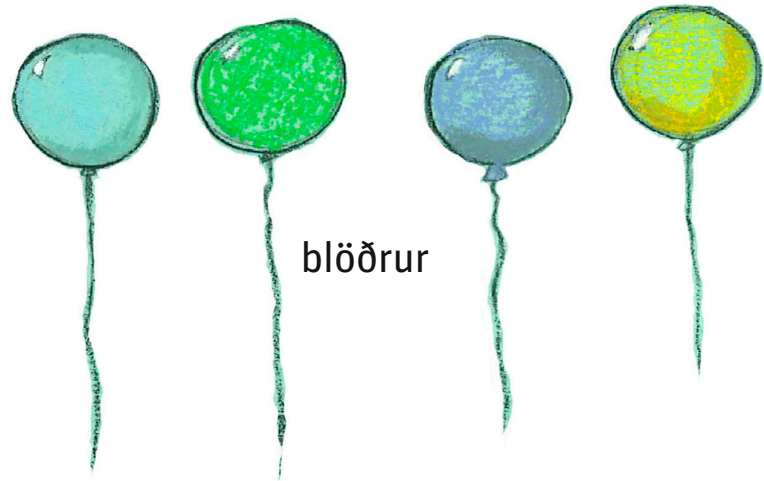
Við, sagði Víðir.
Lið, sagði lðunn.
Mið, sagði Óðinn.

Víður, sagði Víðir.
Líður, sagði Óðinn.
Síður, sagði lðunn.

Læða, sagði lðunn.
Ræða, sagði Óðinn.
Fæða, sagði Víðir.

Múður, sagði Óðinn.
Lúður, sagði lðunn.
Rúður, sagði Víðir.

Það er öskudagur.
 Ömmi á afmæli.
 Hann er sjö ára.
 Í afmælið koma mörg börn.
 Ömmi fær bók um
 Ögga geimveru frá Ösp.
 Öggi geimvera er grænn
 með höfuð sem snýr öfugt.

blöðrur

Nú kemur nýr gestur.
 Það er Öggi.
 Öhö, segir Öggi.
 Er þetta geimverska? spyr Ösp.
 Allir gestirnir hlæja.
 Mamma reynir að hlæja ekki.
 Öggi reynir að hlæja ekki.
 Er Öggi alvöru geimvera?
 Mamma veit það.
 Veist þú það?

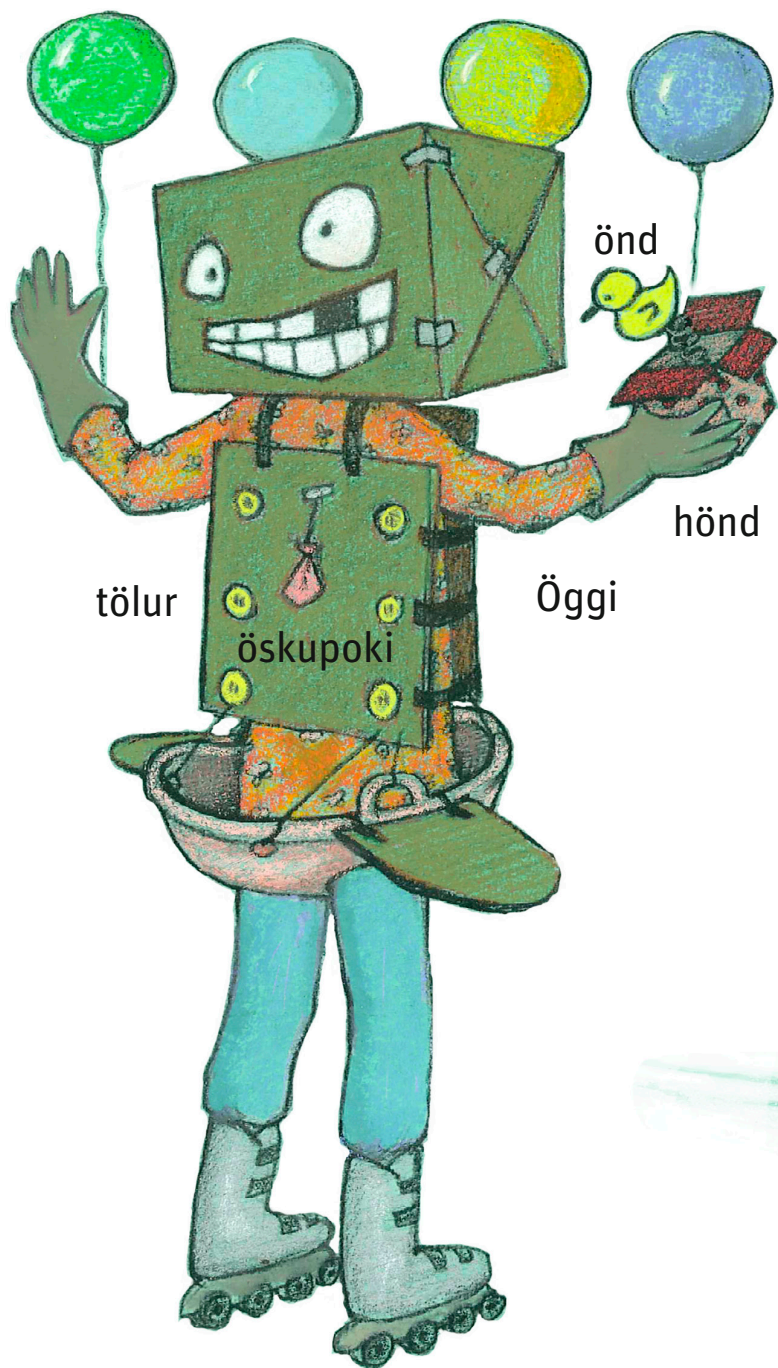
gjöf

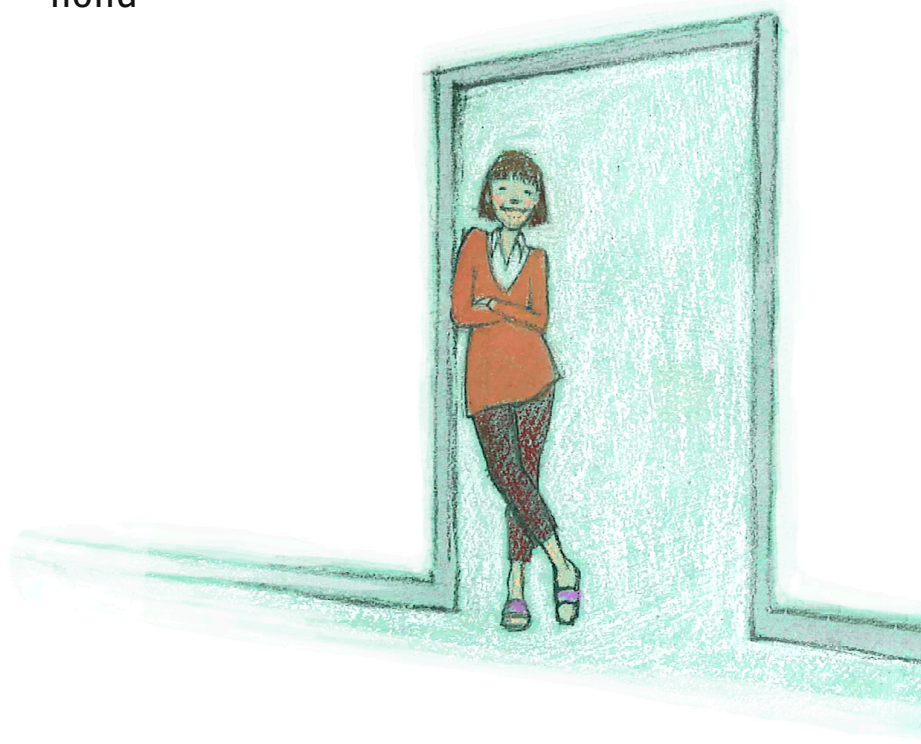
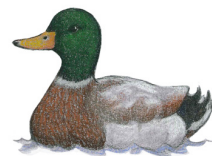
fjöður

björn

ör

Ö ö

Ömmi á afmæli.
Ömmi er 7 ára.
Ömmi les og les.
Ömmi les um Ögga.

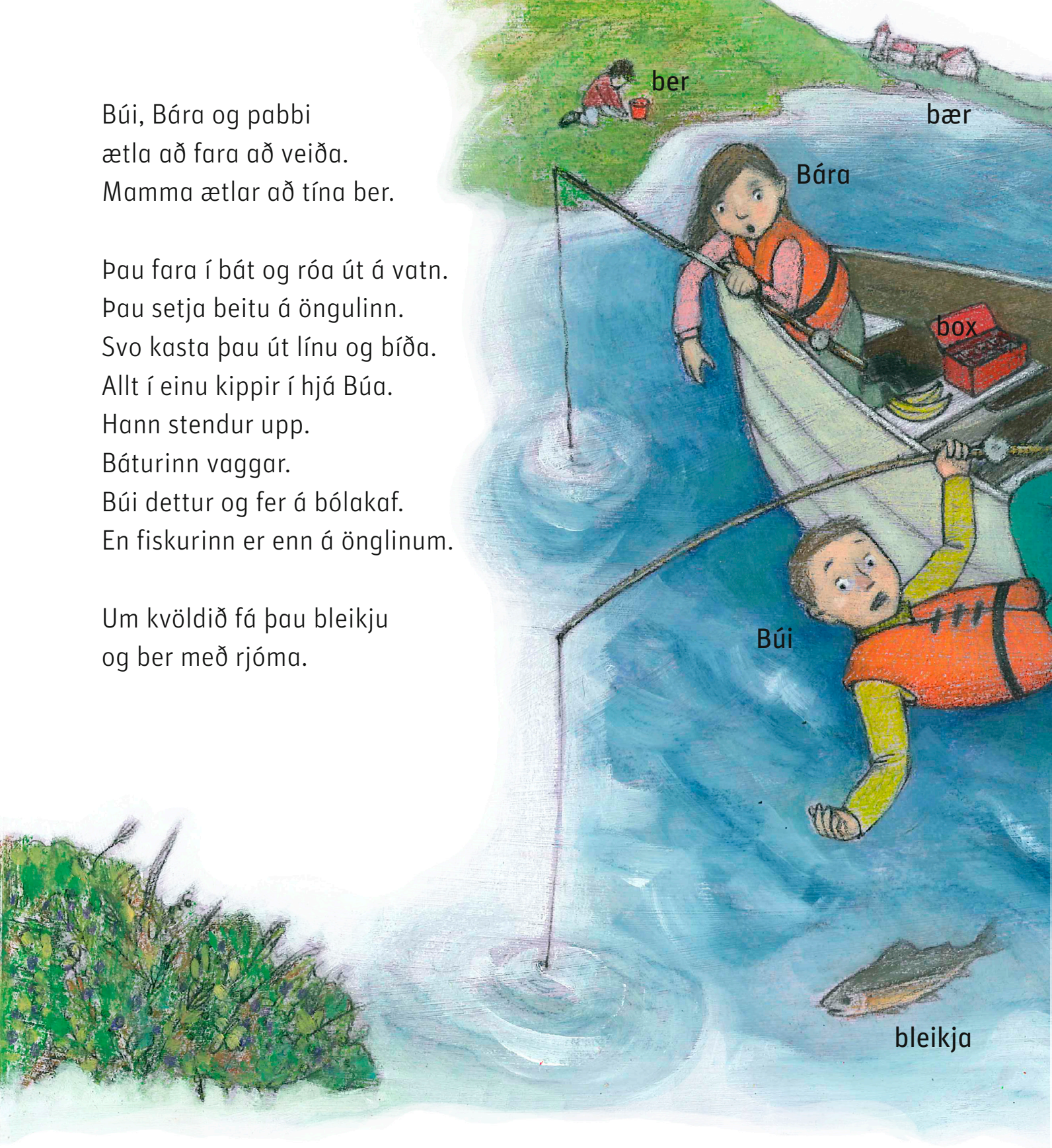
Öggi er í gulum fötum.
Á fötunum eru 6 tölur.
Hér er ég, öhö, sagði Öggi.
Sér Ömmi að Öggi er pabbi?

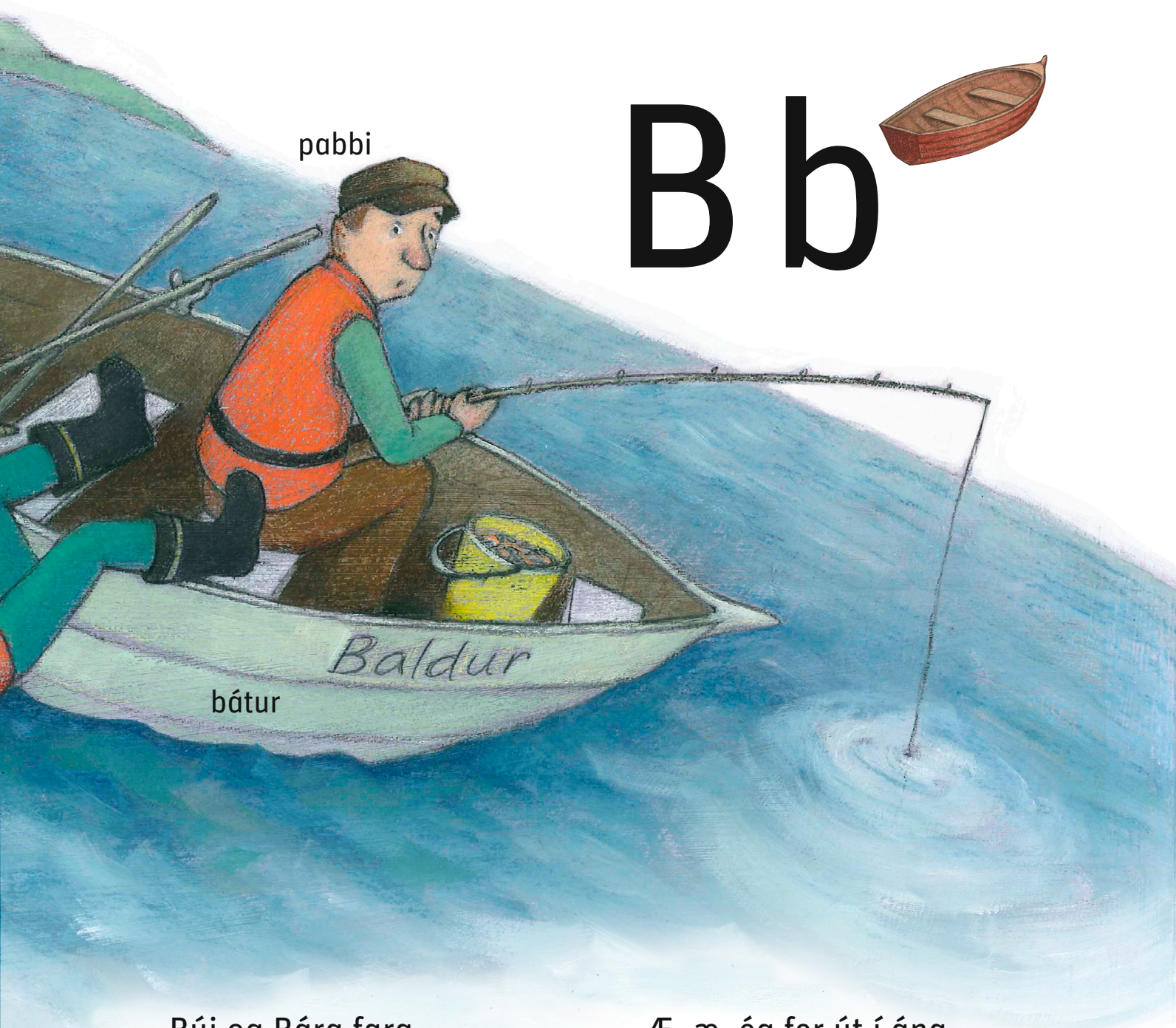

Búi, Bára og pabbi
ætla að fara að veiða.
Mamma ætlar að tína ber.

Þau fara í bát og róa út á vatn.
Þau setja beitu á öngulinn.
Svo kasta þau út línu og bíða.
Allt í einu kippir í hjá Búa.
Hann stendur upp.
Báturinn vaggar.
Búi dettur og fer á bólakaf.
En fiskurinn er enn á önglinum.

Um kvöldið fá þau bleikju
og ber með rjóma.

Bb

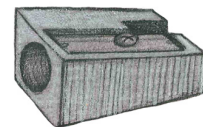
Búi og Bára fara
í bát út í á.
Bára er með línu
og Búi er líka með línu.
Hann bítur á, galar Búi.

Æ, æ, ég fer út í ána,
galar Búi.
En ég náði honum.
Og ég náði Búa!
sagði pabbi.

Afi býr á Mýri.
Þar eru kýr og mýs
og ýmis fleiri dýr.
Afi á flugvél
fyrir sex farþega.
Hann á líka ýtu.
Ég býð ykkur í flug
og sýni ykkur landið,
sagði afi við Yrsu og Ými.

Þau flugu yfir háhýsi,
yfir tún og götur
og meira að segja yfir skýin.
Afi lækkaði flugið.
Nú lendum við á Mýri
og heilsum upp á ömmu.
Hún stendur fyrir framan
bæjardyrnar.

Yy

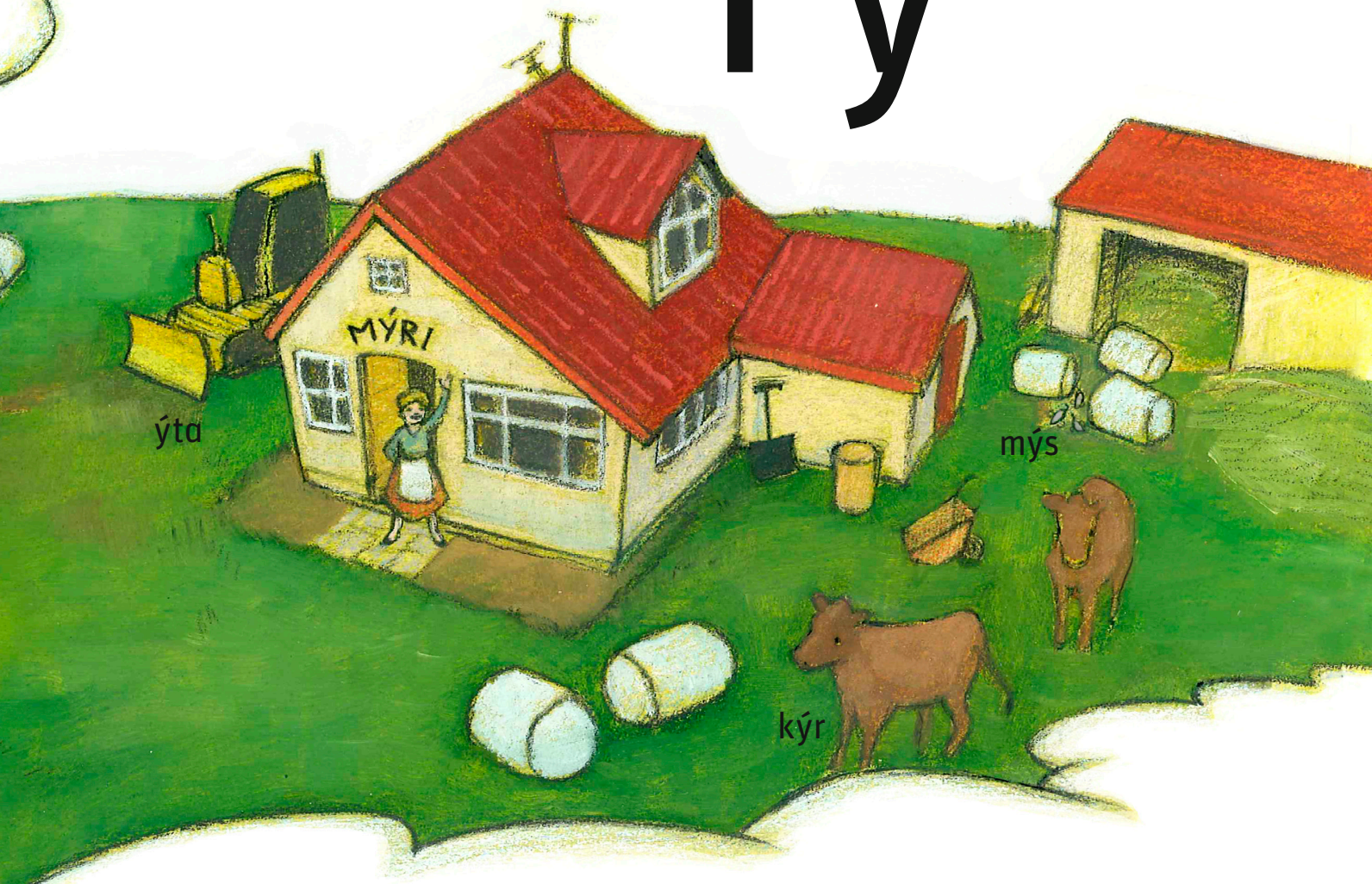

dyr

Yrsa og Ýmir

ský

Ýý

Afi og amma búa á Mýri.
Á Mýri eru kýr og mýs.
Afi á ýtu og
Komum inn í vélina,
sagði afi við Yrsu og Ými.

Yrsa, Ýmir og afi fóru
yfir tún og yfir götur.
Yrsa og Ýmir sáu ömmu
fyrir utan Mýri.

Þura, Þór og Þröstur
voru úti að leika.

Ég er fugl og ég get flogið,
sagði Þröstur.

Ég þýt um á þotu, sagði Þór.

Ég er þyrlla, sagði Þura.

Æ, æ, þyrlan og þotan
urðu bensínlaus.

Allt í lagi, ég veit, sagði Þura.

Við notum bara þeytisþjöld.

Þau þurfa ekki bensín.

Og þeytisþjöldin svifu
hátt upp í bláan himininn.

Þröstur

Þ þ

Þak

3
Þrír

Þura

Þúfa

Það var sól úti.
Þura og Þór voru úti á túni.
Þór var með þotu.
Þura var með

Ég er þota, ekki þú, sagði Þór.
Ég er ekki þú, sagði Þura.
Þór og Þura þutu um túnið.
Það var gaman.

Karl og kerling fóru að kýta.
Kötturinn minn kann
að telja, sagði karl.
Kindin mín kann
að raula, sagði kerling.
Dýrin hlustuðu.
Kýrin baulaði.

Getið þið baulað? spurði kýrin.
Nei, sögðu kötturinn og kindin.
Geta karl og kerling baulað?
Nei, sögðu kötturinn og kindin.
Þá er ég klárari en þið öll,
sagði kýrin.

En sú vitleysa, sagði kötturinn.
Já, en sú vitleysa, sagði kindin.
Nú birti yfir kindinni.
Kýrin sjálf er þá mesti kjáninn.

Kk

klettur

kálfur

kýr

kisa

Kýrin sagði mu, mu.
Ég er gáfuð en ekki þið.

Kýrin er bara kjáni,
sagði
Ég er ekki kjáni,
sagði kisa.

Og ekki ég, sagði

Kona býr í koti.
Í kotinu er kisa.
Konan á kú
og konan á líka

Dóra fékk galdradúkku
frá ömmu í Danmörku.
Þegar búið var að trekkja
dúkkuna upp deplaði hún
augunum og fór að dansa.

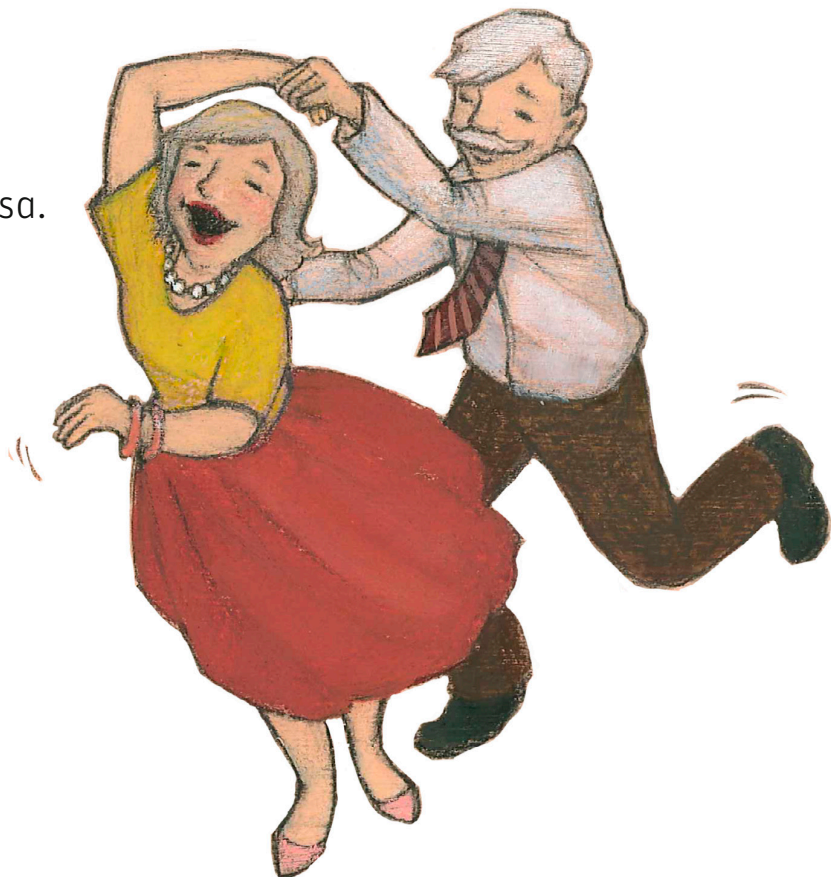
Dóra

Og allir í kring fóru líka að dansa.
Dóra dansaði og dansaði.
Pabbi dansaði með diskana.
Mamma dansaði með dúkinn.
Afi fór dansandi út í bíl
og amma dansaði
á eftir honum.

dans

Þau gátu ekki hætt að dansa.
Ekki fyrr en mamma
stöðvaði galdra dúkkuna.

diskar

Dd

dúkka

dúkur

Dóra á afmæli.

Dóra fær þá dúkku.

Amma gaf Dóru dúkkuna.

Dúkkan frá ömmu er fín.

Dúkkan er líka sæt.

Dúkkan dansar og dansar.

Dóra dansar og amma og afi

og pabbi og mamma dansa.

Gaman, gaman.

Dóra er sæl með dúkkuna.

Í húsi Auðar frænku
er eitt herbergi læst.

Ása leggur augað
á skráargatið.

Herbergið er autt!

Kannski er draugur í því,
hvíslar Ása.

Auðunn er dauðhræddur.

Einu sinni var ég að sauma
og heyrði gaul þarna inni.
Það var eins og garnagaul,
segir Auður frænka lágt.

Kannski er svangur draugur
í herberginu, segir Auðunn.
Ása og Auðunn gefa
draugnum litla baun í ausu.
Borðar draugur baun?

Au au

auga

Auðunn

draugur

ausa

baunir

Auðunn og Ása
fóru til Auðar.
Auður býr í rauðu húsi.
Þar er sem er aumur.
Þau Auðunn og Ása
gáfu baun í ausu.
Hann maular baunina.
Nú gaular hann ekki.

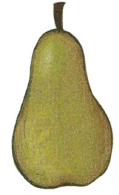
Hvað er í gangi?
spurði pabbi Palla
um leið og hann stakk höfðinu
inn um gættina.
Þetta er páfagaukur,
sagði Palli.
Hvernig komst hann
hingað inn?
Hann bara hoppaði inn
um gluggann, sagði Palli.

Hróp bárust neðan af götunni.
Þeir sáu mann á hlaupum.
Hann hrópaði: Páfi! Páfi!
Ertu að leita að páfagauk?
kallaði pabbi.
Já, svaraði maðurinn feginn.
Hann er hér! sagði pabbi.
Maðurinn kom upp.
Páfi! kallaði hann og
páfagaukurinn flaug
beint til hans.

P p

Palli sá Páfa.
Páfi kom til Palla.
En þá kom Píla.
Píla potar í Páfa.
Píla, ekki pota í Páfa,
sagði Palli.

Páfi, Páfi,
galar maður úti á götu.
Páfi er hér,
galar pabbi Palla á móti.
Pabbi lætur manninn fá Páfa.
Páfi er gæfur.

Einu sinni fóru
Einar og Eyrún
á fleka út í eyju.
Nú erum við ein
á eyðieyju, sagði Einar.
Ég veit, sagði Eyrún.
Skoðum eyðibýlið.

Allt í einu heyrðu þau vein.
Þetta er vofa,
sagði Eyrún smeyk.
En þetta var ekki vofa
heldur veikur maður.
Hjálp, ég dey, veinaði hann.
Þá heyrðu þau hróp og köll.
Hjálparsveit var á leiðinni
og þau komust öll
heil á húfi heim.

Ei ei¹

Ey ey

eyðibýli

hey

eyja

Einar og Eyrún
róa út í eyju.
Þau heyra vein.

Æ, þetta er vofa, sagði Einar.
Nei, þetta er veikur maður,
sagði Eyrún.

Ég dey, ég dey,
sagði veiki maðurinn.
Nei, nei, nú förum við
með bát heim, sagði Einar.

Axel og Aldís léku sér í fjörunni.

Aldís: Axel, komum í keppni.

Axel: Keppni?

Aldís: Já, þú telur upp að tíu og á meðan finn ég orð með X.

Axel: Viðbúin, byrja!

Hvað fannst þú mörg orð?

Aldís: Ég fann fax og vax og strax og sax og box.

Æ, nú man ég ekki meira.

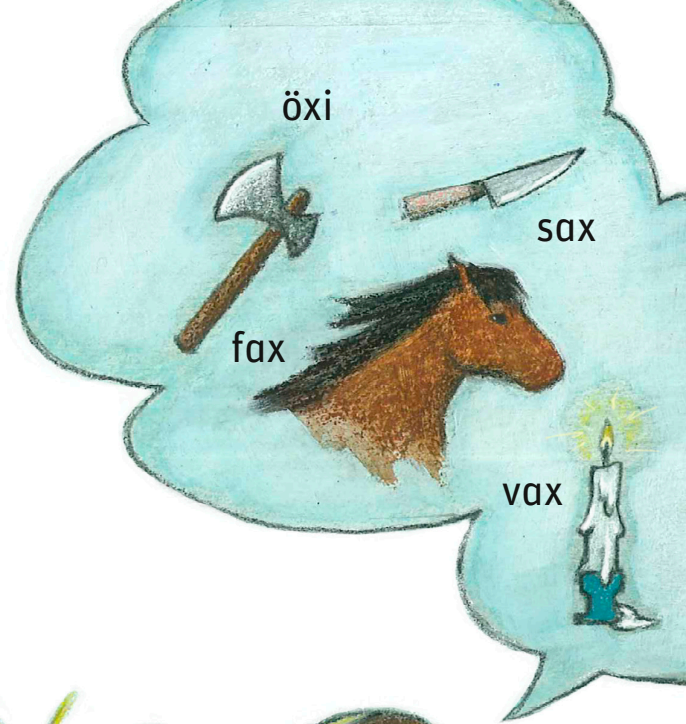
Axel: Nú má ég.

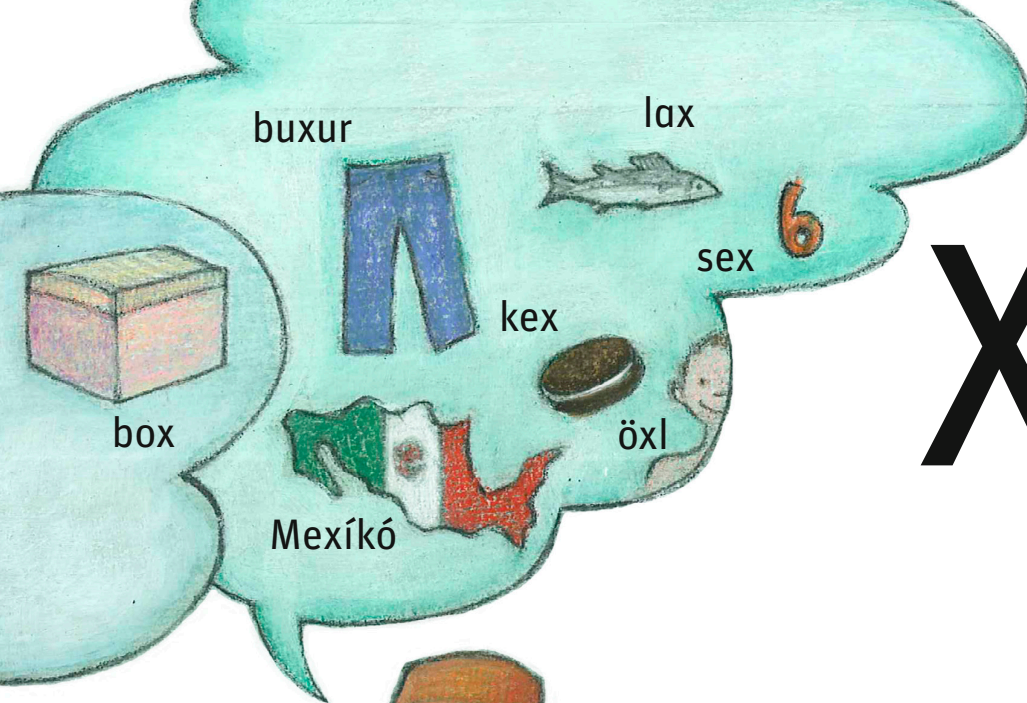
Aldís: Byrja! Hvaða orð fannst þú?

Axel: Lax og Mexíkó, sex, kex, buxur, öxl og svo auðvitað Axel.

Aldís: Svindl! Þú mátt ekki nefna sjálfan þig.

Axel: He, he, ekki vera fúl! Nú skulum við búa til sex sögur með X-orðum. Þú mátt byrja.

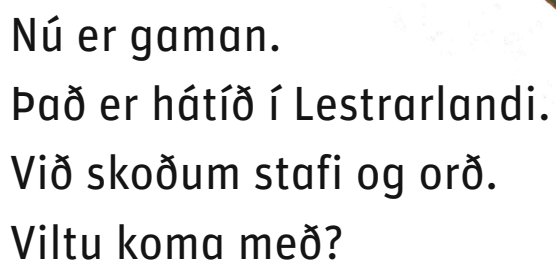

X x

Axel sagði:
Lax, lax, lax.
Lax með fax og vax
fer í boxi
til Mexíkó.

Aldís sagði:
Axel fer í buxum
til Mexíkó
með sax og box
að veiða lax með öxi.

Amma!
Ég er búinn með
bókina. Ég er búinn að
læra alla stafina.

Má ég sjá bókina,
Kári minn?
Mikið er þetta
falleg bók.

Sjáðu þessa bók.
Ég lærði að
lesa í henni.

Þetta er
líka fín bók,
amma.

X

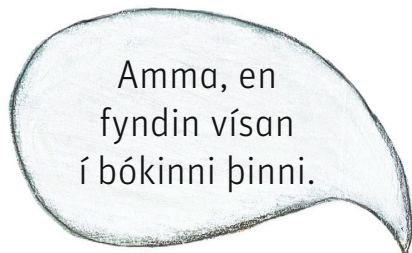
Sjaldséðir gestir.

Z

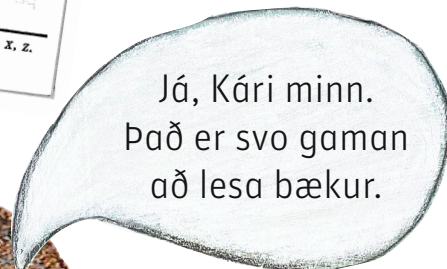
X og Z eru hjón,
óttalega mikil flón.
Z segir eins og S.
Alla kveður hún með bless.
Hún er kát við karlinn sinn,
kyssir hann á nefbroddinn.
Karlinn X er hýr og hress,
hermir eftir g og s.
Þau eru fín og segja satt
með silkihúfu og pípuhatt.

60

Kennið X, Z.

Amma, en
fyndin vísan
í bókinni þinni.

Já, Kári minn.
Það er svo gaman
að lesa bækur.

Dd– Au au – Pp –Ei ei – Ey ey – Xx

Lestrarlandið

Lestrarkennsluefni fyrir byrjendur

Titill þessa námsefnis, *Lestrarlandið*, vísar í landið þar sem lestur opnar sýn, þekkingu og upplifun en meginmarkmið efnisins er að kenna börnum, sem eru að hefja grunnskólanám, lestur. Athygli er beint að heiti og hljóðum bókstafanna ásamt öðrum byrjunaratriðum í lestri eins og að þekkja algeng smáorð í sjón. Við gerð efnisins var lögð áhersla á að námsefnið næði til allra þátta lestrarnámsins; hljóðavitundar, umskráningar, þ.e. að tengja bókstafi og hljóð þeirra saman svo úr verði orð, lesfimi, orðaforða, lesskilnings og ritunar. Jafnframt var lögð áhersla á að koma mætti til móts við mismunandi aðferðir og áherslur í lestrarkennslunni.

Lestarbókin er hugsuð sem fyrsta lestrarbók barnsins. Miðað er við að börnin geti farið með bókina heim, sýnt foreldrum og aðstandendum hana og bókina þannig orðið stuðningur fyrir foreldra í mál- og lestraruppeldi barna sinna.

Námsefnið skiptist í eftirfarandi gögn

Sögubók – sjálfstæðar sögur út frá íslenska stafrófinu
Hljóðbók – sögur í *Sögubók*
Myndir úr lestrarbók sem nálgast má á vef Lestarbók
Vinnubók 1 og Vinnubók 2

Sögubók – hljóðbók

- Hlustun – einbeiting: Sagan lesin upphátt fyrir börnin
- Samtal um söguna, hlustað eftir málhljóði þess bókstafs sem verið er að kenna, orð skoðuð og útskýrð

Í *Sögubókinni* er 31 saga eftir þrettán íslenska rithöfunda. Í hverri sögu skipar bókstafurinn sem kenna á hverju sinni veigamikinn sess um leið og rík áhersla er lögð á að sagan höfði til barnanna og veki áhuga þeirra og forvitni. Sögurnar eru stuttar og samdar sérstaklega fyrir þetta námsefni. Þær taka 2–4 mínútur í upplestri. Gert er ráð fyrir að hver saga skapi undirstöðu sem kennari notar þegar bókstafur er kenndur. Kennari les söguna fyrst upphátt fyrir börnin áður en byrjað er að vinna með bókstafinn.

Markmið með upplestrinum er að börnin hlusti eftir málhljóði þess bókstafs sem verið er að kenna (grunnur að færni við að umskrá bókstafi í orð) en jafnframt að þau

þjálfist í að hlusta og upplifa söguefnið með öðrum. Í kjölfarið gefst tækifæri til að skoða og leika sér með orð, velta fyrir sér merkingu þeirra og útskýra, finna fleiri orð yfir það sama og styrkja þannig með skipulegum hætti orðaforða og málkennd barnanna sem er undirstaða lesskilnings.

Æskilegt er að börnin venjist á að hlusta á sögur án þess að alltaf fylgi mynd og fái þar með tækifæri til að sjá fyrir sér söguviðið á sinn hátt. En stundum má einnig nota skjávarpa eða raftöflu og bregða upp mynd úr lestrarbókinni eða leyfa börnunum að hafa hana með myndinni um söguna. Aðalatriðið er að börnin heyri söguna og skilji efni hennar áður en þau takast á við að æfa sig að lesa í lestrarbókinni. Allar sögurnar eru til á hljóðbók sem nálgast má á vefsíðu Námsgagnastofnunar, nams.is.

Myndefni

- Umræður – ályktun – orðaforði
- Stök orð með ákveðnum bókstaf/hljóði

Í *Lestrarlandinu* er lögð rík áhersla á vandað myndefni. Mikilvægt er að þjálfar börnin í að skoða myndir markvisst en það er árangursrík leið til að örva talmál, vekja hugsun og samræður og æfa nemendur í að deila viðhorfum sínum og hugmyndum með öðrum. Kennarar geta varpað myndunum á vegg og notað sem grunn til að ræða saman, rifja upp og finna sameiginlega orð með bókstafnum sem verið er að kenna. Kennarar velja hvort þeir sýna myndirnar með eða án orðanna sem skráð eru inn á þær í lestrarbókinni. Kennarar ættu ekki að láta hjá líða að fylgja upplestri sagnanna eftir með myndskoðun og samræðum en það auðveldar börnunum að geta sjálf sagt frá efni hennar, t.d. heima. Áherslur í kennslu ráða því hvernig kennarar nota orðin sem börnin nefna. Velja má um hvort gerður er orðalisti, t.d. á flettiblokk eða í tölvu, sem sækja má í seinna eða börnin hvött til að skrifa sjálf í eigin bók. Í byrjun styður ferli ritunar og lesturs hvort annað þegar barnið tengir saman bókstafi og hljóð í lestri eða greinir þau í sundur í ritun. Ýmsar leiðir að vinnu með orð geta kennarar fundið í *Íslenska í 1. og 2. bekk. Handbók kennara* og út frá eigin áherslum í kennslu.

Lestarbók

- Innlagn, heiti og hljóðs bókstafs
- Tengsl bókstafs – myndar – orða og texta
- Umskráning – tengja bókstaf og hljóð hans
- Lesskilningur – skilja söguna, segja frá henni og ræða um hana, vísa í annað út frá henni

Á hverri opnu bókarinnar er kenndur einn bókstafur en við hlið bókstafsins er mynd af orði sem tengist stafnum. Með örfáum undantekningum eru þetta myndir af sömu hlutum og á *Stafaspjöldum Náms-gagnastofnunar*. Stóra myndin á opnunni tengist sögu um stafinn sem finna má í *Sögubók*. Á myndinni má einnig finna margvísleg orð með bókstafnum, ýmist í framstöðu, innstöðu eða bakstöðu. Röð bókstafanna í *Lestrarlandinu* fylgir sem næst röð stafa í námsefninu *Listin að lesa og skrifa* en í þeim flokki eru mörg lítil leshefti með texta sem tekur mið af þeim bókstöfum sem búið er að kenna hverju sinni. Heftin má því nota til frekari lestrarþjálfunar með *Lestrarlandinu*.

Í *Lestrarlandinu* eru tveir textar á hverri opnu auk stakra orða.

- **Á hægri blaðsíðu** er texti sem ætlast er til að flest börnin æfi sig í að lesa. Hann er settur saman úr nýja bókstafnum ásamt bókstöfum sem búið er að kenna áður. Í textanum er sneitt hjá samhljóðasamböndum og tvöföldum samhljóða nema í nokkrum sérnöfnum. Í þeim tilvikum sem tvöfaldur samhljóði kemur fyrir í nöfnum eru þau ávallt kynnt sérstaklega sem orðmyndir neðst á vinstri síðu opunnar. Kenndar eru í byrjun orðmyndirnar *og*, *ekki*, *sagði*, *ég* og *að*. Á nokkrum stöðum er brugðið á það ráð að nota myndir í stað orða þar eð ekki allir bókstafir orðanna í textanum hafa verið kenndir. Þetta er gert til að gera textann merkingarþæran og í eins miklu samræmi við upprunalega sögu og myndefni og kostur er. Miðað er við að barnið lesi textann eftir að það hefur heyrt söguna, rætt um hana og kennsla stafs og hljóðs hefur farið fram.
- **Á vinstri blaðsíðu** er texti sem miðað er við að lesinn sé fyrir börnin. Sum börn geta eflaust lesið hann strax sjálf en allflest þurfa að fá hjálp að minnsta kosti í byrjun enda er þessi texti ekki ætlaður sem æfingatekni fyrir en síðar í kennsluferlinu. Textinn er útdráttur úr sögu í *Sögubókinni* sem leggur áherslu á bókstaf opunnar. Útdrættina má nota á margvíslegan hátt í lestrarkennslunni, t.d. til að hlusta og leita að orðum sem innihalda hljóð bókstafsins, finna viðkomandi bókstaf í orðunum og telja hvað hann kemur oft fyrir, hvað orðin eru mörg. Ræða þarf um merkingu orðanna og hvernig þau geta verið í öðru samhengi. Þá mætti velja orð og skoða form þeirra og athuga hvernig/hvort hægt sé að breyta þeim, raða stöfunum öðruvísi.

Vekja má athygli á hvernig merking orða breytist við það, verða þau áfram íslensk orð, önnur orð eða jafnvel bullorð?

Útdrættirnir þjóna einnig þeim tilgangi að gefa foreldrum og aðstandendum innsýn í sögu viðkomandi bókstafs og auðvelda þannig samræður um söguefnið heima. Foreldrar lesa útdráttinn fyrir börnin sem geta svo bætt við þar eð þau hafa hlustað á söguna og unnið með hana í skólanum. Slík samræða heima getur verið mikilvæg málörvun og góð þjálfun í að segja sjálf frá.

- **Orð við myndir.** Á stóru myndinni má finna mörg orð með bókstafnum, ýmist í framstöðu, innstöðu eða bakstöðu. Ekki er ætlast til að öll börn geti lesið orðin þar eð í þeim er að finna bókstafi sem ekki hafa verið kenndir. Nota má orðin á fjölbreyttan hátt; finna stafinn í orðinu og hvar hann er staðsettur og athuga hvers vegna stundum er stór stafur í orðinu og stundum lítill. Og einnig hvort nota megí önnur orð yfir suma hlutina.

Hugmynd að kennsluferli

- Saga í *Sögubók* lesin upphátt fyrir börnin, þau geta að auki hlustað á hljóðbók síðar.
- Samtal um söguna, stuðst við lykilsurningar eins og hvar, hvenær, hverjir, af hverju, hvað finnst ykkur ... ? Leikur að orðum, þ.e. orð skoðuð og útskýrð, leitað að stöfum og hljóðum í orðunum.
- Börnin vinna saman tvö og tvö. Annað barnið segir félaganum sínum í stuttu máli hvernig sagan byrjar, hitt barnið bætir við og segir hvernig hún endar.
- Myndir skoðaðar og rætt saman um þær til að örva orðaforða.
- Bókstafur kenndur og hljóð hans. Hlustað eftir hljóði bókstafsins, leitað að bókstafnum í bókinni og í stofunni o.s.frv.
- Skoða myndir og ræða saman um þær með áherslu á hljóð bókstafsins og merkingu orða.
- Skrifa bókstaf og orð.
- Lestur (áhersla á að umskrá bókstaf og hljóð hans og tengja saman bókstafi í orð).

Ítarlegar kennsluleiðbeiningar fylgja ekki efninu en ýmsar kennsluhugmyndir má finna í *Íslenska í 1. og 2. bekk. Handbók kennara* og kennsluleiðbeiningum með *Það er leikur að læra*.

Lestrarlandið

Lestarbók fyrir byrjendur

ISBN

© 2011 Lestextar: Arnheiður Borg, Sigrún Löve

© 2011 Teikningar: Linda D. Ólafsdóttir

Útdrættir úr sögum: Ragnheiður Gestsdóttir, Steinunn Torfadóttir,
Sylvía Guðmundsdóttir

Höfundar sagna sem útdrættir byggjast á, gefnar út í sérstakri bók:

Andrés Indriðason (bls. 14, 24, 26, 54)

Andri Snær (bls. 38, 40, 62)

Auður Jónsdóttir (bls. 44)

Gerður Kristný (bls. 22, 28)

Guðrún Helgadóttir (bls. 48, 50)

Iðunn Steinsdóttir (bls. 8, 18, 60)

Jón Guðmundsson (bls. 10, 72)

Kristín Steinsdóttir (bls. 16)

Margrét Örnólfsdóttir (bls. 34, 36, 66)

Pétur Gunnarsson (bls. 46, 64, 68)

Ragnheiður Gestsdóttir (bls. 4, 6, 12)

Sigrún Löve (bls. 58, 70)

Pórður Helgason (bls. 30, 32, 56)

Á bls. 77 er ljóð úr bókinni *Gagn og gaman*. Höfundur ljóðsins er Sigrún
Sigurjónsdóttir, kennari við Skóla Ísaks Jónssonar og eiginkona Ísaks.
Teikning eftir Tryggva Magnússon. Birt með leyfi aðstandenda.

Hugmyndavinna: Rannveig Jóhannsdóttir, Steinunn Torfadóttir,
Sylvía Guðmundsdóttir

Fagleg ráðgjöf og yfirlestur: Þóra Kristinsdóttir, Elín Lilja Jónasdóttir,
Ingibjörg Ýr Pálmadóttir, Kristjana Pálsdóttir, Ragnheiður Gestsdóttir,
Rannveig Jóhannsdóttir, Steinunn Torfadóttir, kennarar í Laugarnesskóla
og Foldaskóla.

Ritstjórn: Sylvía Guðmundsdóttir

1. útgáfa 2011

Námsgagnastofnun

Kópavogi

Umbrot: Námsgagnastofnun

Prentun: Ísafoldarprentsmiðja ehf. – Umhverfissvottuð prentsmiðja

A, á, b, d, ð, e, é,

f, g, h, i, í, j, k.

L, m, n, o, ó og p

eiga þar að standa hjá.

R, s, t, u, ú, v næst,

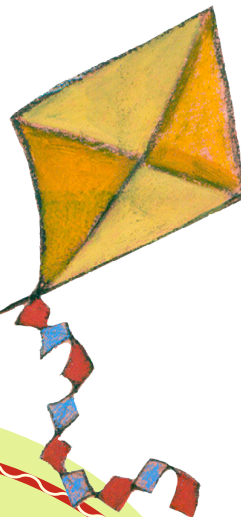
x, y, ý, svo þ, æ, ö.

Íslenskt stafróf er hér læst

í erindi þessi skrýtin tvö.

Þórarinn Eldjárn

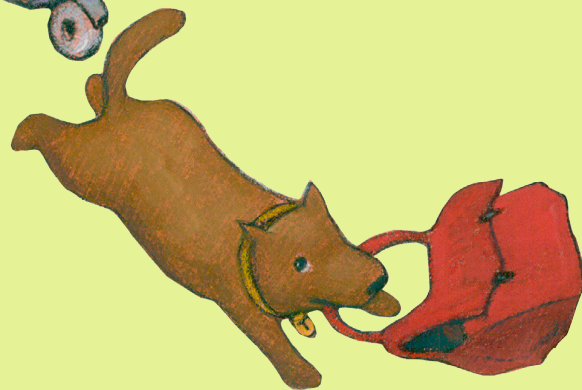

Lestrarlandið er bók handa börnum sem eru að byrja að læra að lesa.

Í bókinni er létt lesmál fyrir byrjendur og þyngra lesmál fyrir þá sem lengra eru komnir. Textarnir byggjast á sögum eftir íslenska rithöfunda sem gefnar eru út í sérstakri bók. Í hverri sögu er lögð áhersla á einn, ákveðinn bókstaf.

Fjöldi fallegra mynda er í bókinni til að skoða og ræða um.

Teikningar eru eftir Lindu D. Ólafsdóttur.

ISBN 978-9979-0-1508-6

9 789979 015086

Námsgagnastofnun
06743